

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

5η Επιστημονική Συνάντηση
Υποψήφιων Διδασκτόρων-Διδακτορισσών &
Μεταδιδασκτόρων-Μεταδιδακτορισσών
Πρόγραμμα και Περιλήψεις Εισηγήσεων

Θεσσαλονίκη, Ιανουάριος 2023

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής
και Εκπαίδευσης

5η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ – ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΣΣΩΝ
& ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ-ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΣΣΩΝ

27-28 Ιανουαρίου 2023

<https://authgr.zoom.us/j/94767703928>

Οργανωτική Επιτροπή
και Επιμέλεια Προγράμματος

Κώστας Βουγιούκας, Νίκος Θεοδωρίδης, Ρούλα Τσοκαλίδου

Περιεχόμενα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.....4

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ/ΙΣΣΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ/ΙΣΣΩΝ

ΤΑΤΙΑΝΑ ΑΛΤΙΝΗ

Δυτικά πολιτισμικά δάνεια στον υλικό πολιτισμό της Σοβιετικής Ένωσης (1945-1991), ιστορικός γραμματισμός και κριτικός σχεδιασμός10

ΣΟΦΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

Ομαδική Συνεργατική Μεντορία (Peer Group Mentoring): Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση του μοντέλου μέσω συνεργατικής έρευνας δράσης για την επαγγελματική ανάπτυξη των νηπιαγωγών.....13

ΜΑΡΙΑ ΓΟΥΡΙΔΟΥ

Κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών Δημοτικού αναφορικά με τα δικαιώματα του παιδιού: Η επίδραση ενός βιωματικού προγράμματος εκπαίδευσης στα δικαιώματα του παιδιού..... 16

ΗΛΙΑΝΑ ΕΡΡΕΡΑ-ΦΩΤΙΟΥ

Δημόσια ιστορία, ο ρόλος του μουσείου στην πρόσληψη ιστορικών εννοιών και αξιών ως ιστορικός γραμματισμός. Μελέτη περίπτωσης, Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.....18

ΒΕΝΕΤΗΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ

Η επιμόρφωση ατόμων τρίτης ηλικίας στη χρήση των έξυπνων τηλεφώνων για την προαγωγή της επικοινωνίας και της κοινωνικής τους δικτύωσης, τη βελτίωση της καθημερινότητας και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους.....21

ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΑΚΗ

Η συγκρότηση της έννοιας της μάθησης από παιδιά προσχολικής ηλικίας.....25

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΚΟΡΚΑ

Μεταφράσεις και αναμεταφράσεις του Charles Dickens στη Νεοελληνική για παιδιά και νέους: η περίπτωση του *David Copperfield*28

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Διερευνώντας το κατασκευαστικό παιχνίδι στο Νηπιαγωγείο: Αλληλεπιδράσεις και ευκαιρίες μάθησης με ανοιχτά υλικά31

ΦΩΤΕΙΝΗ ΛΥΤΡΙΒΗ

Πρακτικές γραμματισμού παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας σε ψηφιακά περιβάλλοντα.....34

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΒΙΔΟΥ

Αξιοποίηση των αποθεμάτων γνώσης υπό το πρίσμα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων μάθησης στην προσχολική ηλικία36

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΙΖΩΤΑ

Αξιοποίηση της παιχνιδοποίησης για την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε τμήματα υποδοχής μέσω της εργασιοκεντρικής προσέγγισης.....38

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΠΡΕΝΤΑΣ

Αρχαιακό Υλικό (1927 — 1961) Μιχάλη Πατέλη, εξόριστοι και εξόριστες του Έβρου στη Μακρόνησο. Προσέγγιση της τοπικής ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.....40

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΟΛΥΖΟΥ

Τάσεις και προοπτικές της ποίησης για παιδιά κατά την περίοδο 2000-2020 και η πρόσληψη του εικονογραφημένου ποιήματος από μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης43

ΜΑΡΙΑ-ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΟΛΥΖΟΥ

Η διαχρονική εξέλιξη του αστικού τοπίου ως πλαισίου εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση της πόλης της Θεσσαλονίκης από την οθωμανική κατάκτηση (1430) μέχρι σήμερα.....46

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΣΑΡΟΓΛΟΥ

Κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών Δημοτικού για την έννοια της Μάθησης: Ο ρόλος των σχολικών εγχειριδίων και των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωσή τους ...48

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Το οικολογικό αποτύπωμα ως εκπαιδευτικό εργαλείο για το περιβάλλον και την αειφορία στο πλαίσιο της τοπικής κοινότητας: Μελέτη περίπτωσης αστικής και μη αστικής κοινότητας50

ΜΑΡΙΑ-ΡΑΦΑΕΛΑ ΤΖΙΟΥΒΑΡΑ

Μελέτη των εκπαιδευτικών ανισοτήτων σε περιόδους κρίσεων: Διερευνώντας τις απόψεις και τις εμπειρίες των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία την περίοδο της πανδημίας Covid-19 στην Ελλάδα52

ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΡΟΥΧΑ

Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Προγράμματα στην Επαγγελματική Ανάπτυξη: Προσδοκίες και Ανάγκες Εκπαιδευτικών στον ελληνικό χώρο54

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΚΟΥ

Πολυτροπική επικοινωνία παιδιών με αναδυόμενη πολυγλωσσία.....57

ΑΝΑΤΟΛΗ ΤΣΙΠΙΤΣΟΥΔΗ

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση για την αειφορία ως πλαίσιο συμπερίληψης παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση: Μελέτη των στάσεων, των απόψεων και των διδακτικών πρακτικών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης59

ΜΑΝΩΛΗΣ ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ

Τέχνη, περιβάλλον και εκπαίδευση: Αξιοποίηση ερεθισμάτων από το περιβάλλον για την καλλιτεχνική δημιουργία στο σχολείο και αξιοποίηση της τέχνης ως μέσου για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση: Μελέτη περίπτωσης σε ορεινή κοινότητα.....61

Υποψήφιοι Διδάκτορες και Υποψήφιας Διδακτόρισες- Μεταδιδάκτορες και Μεταδιδακτόρισες: Ονοματεπώνυμα και Ιδιότητες64

Επιβλέποντες/επιβλέπουσες και Μέλη Συμβουλευτικών Επιτροπών65

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 27 Ιανουαρίου 2023

17.00-17.10	ΕΝΑΡΞΗ Χαιρετισμός Προέδρου ΤΕΠΑΕ, Μαρίας Μπιρμπίλη		
17.10-18.40	1η Συνεδρία Συντονίστρια: Φλώρα Κολιούλη		
	Υποψήφιος/α Διδάκτορας/ισσα Μεταδιδάκτορας/ισσα	Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής	3μελής Συμβουλευτική Επιτροπή
17.10-17.25	ΜΑΒΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	<i>Αξιοποίηση των αποθεμάτων γνώσης υπό το πρίσμα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων μάθησης στην προσχολική ηλικία</i>	Δόμνα Κακανά
17.25-17.40	ΚΑΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	<i>Η συγκρότηση της έννοιας της μάθησης από παιδιά προσχολικής ηλικίας</i>	Μαρία Παπανδρέου Δόμνα Κακανά & Μαρία Μπιρμπίλη
17.40-17.55	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΖΩΗ	<i>Διερευνώντας το κατασκευαστικό παιχνίδι στο Νηπιαγωγείο: Αλληλεπιδράσεις και ευκαιρίες μάθησης με ανοιχτά υλικά</i>	Μαρία Παπανδρέου
17.55-18.10	ΤΣΙΚΟΥ ΜΑΡΙΑ	<i>Πολυτροπική επικοινωνία παιδιών με αναδυόμενη πολυγλωσσία</i>	Παπαδοπούλου Μαρία Γκανά Ελένη & Μάγος Κωνσταντίνος
18.10-18.40	ΣΥΖΗΤΗΣΗ		

18.40-19.50	2η Συνεδρία Συντονιστής: Κωνσταντίνος Χρήστου		
	Υποψήφιος/α Διδάκτορας/ισσα Μεταδιδάκτορας/ισσα	Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής	3μελής Συμβουλευτική Επιτροπή
18.40-18.55	ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ	<i>Τέχνη, περιβάλλον και εκπαίδευση: Αξιοποίηση ερεθισμάτων από το περιβάλλον για την καλλιτεχνική δημιουργία στο σχολείο και αξιοποίηση της τέχνης ως μέσου για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση: μελέτη περίπτωσης σε ορεινή κοινότητα</i>	Αλέξανδρος Γεωργόπουλος Γεώργιος Μαλανδράκης & Στέλλα Λάββα
18.55-19.15	ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ ΒΕΝΕΤΗΣ	<i>Η επιμόρφωση ατόμων τρίτης ηλικίας στη χρήση των έξυπνων τηλεφώνων για την προαγωγή της επικοινωνίας και της κοινωνικής τους δικτύωσης, τη βελτίωση της καθημερινότητας και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους</i>	Μαρία Παυλή-Κορρέ
19.15-19.30	ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	<i>Το οικολογικό αποτύπωμα ως εκπαιδευτικό εργαλείο για το περιβάλλον και την αειφορία στο πλαίσιο της τοπικής κοινότητας: μελέτη περίπτωσης αστικής και μη αστικής κοινότητας</i>	Αναστασία Δημητρίου Αντώνης Λενακάκης & Γεώργιος Μαλανδράκης
19.30-19.50	ΣΥΖΗΤΗΣΗ		

19.50-21.20	3η Συνεδρία Συντονίστρια: Γλυκερία Φραγκιαδάκη		
	Υποψήφιος/α Διδάκτορας/ισσα Μεταδιδάκτορας/ισσα	Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής	3μελής Συμβουλευτική Επιτροπή
19.50-20.05	ΤΖΙΟΥΒΑΡΑ ΜΑΡΙΑ-ΡΑΦΑΕΛΑ	<i>Μελέτη των εκπαιδευτικών ανισοτήτων σε περιόδους κρίσεων: Διερευνώντας τις απόψεις και τις εμπειρίες των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία την περίοδο της πανδημίας Covid-19 στην Ελλάδα</i>	Δόμνα Κακανά Μαρία Παπανδρέου & Αργύρης Κυρίδης
20.05-20.20	ΓΟΥΡΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ	<i>Κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών Δημοτικού αναφορικά με τα δικαιώματα του παιδιού: Η επίδραση ενός βιωματικού προγράμματος εκπαίδευσης στα δικαιώματα του παιδιού</i>	Μαρία Γκέκα Μαρία Παπανδρέου & Κορίνα Χατζηνικολάου
20.20-20.35	ΜΠΙΖΩΤΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	<i>Αξιοποίηση της παιχνιδοποίησης για την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε τμήματα υποδοχής μέσω της εργασιοκεντρικής προσέγγισης</i>	Μαρία Παπαδοπούλου Γιώργος Ανδρουλάκης & Αγγελική Δημητρακοπούλου
20.35-20.50	ΛΥΤΡΙΒΗ ΦΩΤΕΙΝΗ	<i>Πρακτικές γραμματισμού παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας σε ψηφιακά περιβάλλοντα</i>	Μαρία Παπαδοπούλου, Ελένη Γκανά & Ρούλα Κίτσιου
20.50-21.20	ΣΥΖΗΤΗΣΗ		

Σάββατο 28 Ιανουαρίου 2023

10.00 - 11.30	1η Συνεδρία Συντονίστρια: Χαρά Κανάρη		
	Υποψήφιος/α Διδάκτορας/ισσα Μεταδιδάκτορας/ισσα	Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής	3μελής Συμβουλευτική Επιτροπή
10.00- 10.15	<u>ΑΛΤΙΝΗ ΤΑΤΙΑΝΑ</u>	<i>Δυτικά πολιτισμικά δάνεια στον υλικό πολιτισμό της Σοβιετικής Ένωσης (1945-1991). Ιστορικός γραμματισμός και κριτικός σχεδιασμός</i>	Ιφιγένεια Βαμβακίδου Γιώργος Λιαμάδης & Αργύρης Κυρίδης
10.15- 10.30	<u>ΕΡΡΕΡΑ-ΦΩΤΙΟΥ ΗΛΙΑΝΑ</u>	<i>Δημόσια ιστορία, ο ρόλος του μουσείου στην πρόσληψη ιστορικών εννοιών και αξιών ως ιστορικός γραμματισμός. Μελέτη περίπτωσης, Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης</i>	Ιφιγένεια Βαμβακίδου Χαρά Κανάρη & Κωνσταντίνος Τσιούμης
10.30- 10.45	<u>ΜΠΡΕΝΤΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ</u>	<i>Αρχαιακό Υλικό (1927 — 1961) Μιχάλη Πατέλη, εξόριστοι και εξόριστες του Έβρου στη Μακρόνησο. Προσέγγιση της τοπικής ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση</i>	Ιφιγένεια Βαμβακίδου Αναστασία Δημητρίου & Κωνσταντίνος Τσιούμης
10.45- 11.00	<u>ΠΟΛΥΖΟΥ ΜΑΡΙΑ- ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ</u>	<i>Η διαχρονική εξέλιξη του αστικού τοπίου ως πλαισίου εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση της πόλης της Θεσσαλονίκης από την οθωμανική κατάκτηση (1430) μέχρι σήμερα</i>	Αναστασία Δημητρίου Ιφιγένεια Βαμβακίδου & Γιώργος Μαλανδράκης
11.00- 11.30	ΣΥΖΗΤΗΣΗ		

11.30-12.15	2η Συνεδρία Συντονίστρια: Μένη Κανατσούλη		
	Υποψήφιος/α Διδάκτορας/ισσα Μεταδιδάκτορας/ισσα	Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής	3μελής Συμβουλευτική Επιτροπή
11.30-11.45	ΠΟΛΥΖΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	<i>Τάσεις και προοπτικές της ποίησης για παιδιά κατά την περίοδο 2000-2020 και η πρόσληψη του εικονογραφημένου ποιήματος από μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης</i>	Ανδρέας Καρακίτσιος Μένη Κανατσούλη & Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος
11.45-12.00	ΚΟΡΚΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ	<i>Μεταφράσεις και αναμεταφράσεις του Charles Dickens στη Νεοελληνική για παιδιά και νέους: η περίπτωση του David Copperfield</i>	Μένη Κανατσούλη
12.00-12.15	ΣΥΖΗΤΗΣΗ		

12.15-13.45	3η Συνεδρία Συντονιστής: Κυριακή Ρόθου		
	Υποψήφιος/α Διδάκτορας/ισσα Μεταδιδάκτορας/ισσα	Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής	3μελής Συμβουλευτική Επιτροπή
12.15-12.30	ΤΣΑΡΟΥΧΑ ΜΑΡΙΑ	<i>Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Προγράμματα στην Επαγγελματική Ανάπτυξη: Προσδοκίες και Ανάγκες Εκπαιδευτικών στον ελληνικό χώρο</i>	Μαρία Μπιρμπίλη Αργύρης Κυρίδης & Μαρία Παυλή-Κορρέ
12.30-12.45	ΤΣΙΠΙΤΣΟΥΔΗ ΑΝΑΤΟΛΗ	<i>Η περιβαλλοντική εκπαίδευση για την αειφορία ως πλαίσιο συμπερίληψης παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση: μελέτη των στάσεων, των απόψεων και των διδακτικών πρακτικών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης</i>	Αναστασία Δημητρίου Ίλια Χρηστίδου & Κώστας Βουγιούκας
12.45-13.00	ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΣΟΦΙΑ	<i>Ομαδική Συνεργατική Μεντορία (PeerGroupMentoring): σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση του μοντέλου μέσω συνεργατικής έρευνας δράσης για την επαγγελματική ανάπτυξη των νηπιαγωγών</i>	Δόμνα Κακανά Βασίλης Τσάφος & Ελένη Κατσαρού
13.00-13.15	ΣΑΡΟΓΛΟΥ ΠΑΣΧΑΛΗΣ	<i>Κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών Δημοτικού για την έννοια της Μάθησης: Ο ρόλος των σχολικών εγχειριδίων και των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωσή τους</i>	Μαρία Γκέκα Μαρία Παπανδρέου & Δημήτρης Πνευματικός
13.15-13.45	ΣΥΖΗΤΗΣΗ		

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Δυτικά πολιτισμικά δάνεια στον υλικό πολιτισμό της Σοβιετικής Ένωσης (1945-1991). Ιστορικός γραμματισμός και κριτικός σχεδιασμός

ΤΑΤΙΑΝΑ ΑΛΤΙΝΗ

Νηπιαγωγός, Εικαστικός

Επιβλέπουσα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Σοβιετικά αντικείμενα, Πολιτισμικά δάνεια, Ιδεολογία, Σημειωτική, Κριτικός σχεδιασμός

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Στην έρευνα επιχειρείται η ιστορική, σημειολογική και ιδεολογική ανάλυση μορφοπλαστικών δυτικών δανείων στο βιομηχανισμό σχεδιασμό σοβιετικών χρηστικών αντικειμένων την περίοδο 1945-1991. Στο πλαίσιο αυτό, γίνεται σύγκριση των σοβιετικών βιομηχανικών προϊόντων με αντίστοιχα δυτικά ως προς τα μορφολογικά χαρακτηριστικά, που επηρέασαν το σχεδιασμό τους. Επιπλέον διερευνάται η ιστορική, ιδεολογική και πολιτισμική διάσταση αυτών των προϊόντων και πραγματοποιείται η δημιουργία οδηγού critical design για αξιοποίηση και εφαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία με στόχο τον ιστορικό γραμματισμό των μαθητών/τριών μέσα από τον σχεδιασμό βιομηχανικών προϊόντων.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της έρευνας είναι η ανάδειξη της προσπάθειας των Σοβιετικών για την εκ νέου νοηματοδότηση του εθνικού τους αφηγήματος (Horne, 1984: 56) μέσα από πολιτισμικά και ιδεολογικά προτάγματα για την ισχυροποίηση του εθνικού εαυτού (Smith, 1999: 49) και την κατασκευή μιας δυναμικής, ενιαίας και συλλογικής εθνικής αφήγησης (Hooper-Greenhill, 2000: 28).

Μέθοδος

Ψηφιακή αναζήτηση σοβιετικών χρηστικών αντικειμένων από τη συλλογή του Μουσείου design της Μόσχας (<https://www.designmag.gr/design-rusky/7004>), σε Μουσειακές συλλογές ή και εκθέσεις δυτικών χωρών, σε διαφημίσεις περιοδικών της αντίστοιχης εποχής.

Για την τεκμηρίωση και ανάλυση του ερευνητικού υλικού ως ιστορικού δημόσιου αρχείου επιλέγεται η θεματική και η σημειολογική ανάλυση (Barthes, 2007). Η ιδεολογία του καταναλωτισμού περιορίζει τα αντικείμενα στην «συμβολική αξία» τους, δημιουργώντας νοήματα μέσα από τη χειραγώγηση των ενδιαφερόμενων ομάδων με τη χρήση τεχνικών που αξιοποιούνται από τις καπιταλιστικές κοινωνίες.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Συλλογή δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Θα επικεντρωθώ σε ορισμένα στοιχεία που αφορούν στους περιορισμούς και στις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης έρευνας. Τα στοιχεία αυτά εντοπίζονται σε δύο βασικούς άξονες.

Ο πρώτος αφορά στη δυσκολία συλλογής του ερευνητικού υλικού καθώς αναζητείται σε διάφορες ιδιωτικές ή κρατικές συλλογές ανά τον κόσμο χωρίς να υπάρχει οποιοσδήποτε αντίστοιχος κατάλογος με την σύνοψη μέρους των αντικειμένων. Σε αυτό προστίθεται και η έλλειψη βιβλιογραφικών πηγών, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, που να αφορά την σύγκριση αντικειμένων δυτικών και σοβιετικών χωρών με βάση τον σχεδιασμό τους.

Επιπλέον κατά την κατηγοριοποίηση των αντικειμένων, προέκυψε το ζήτημα της μη έγκυρης επιλογής αντικειμένου συγγενικού μορφοπλαστικά, καθώς μέσα από την έρευνα προέκυψε πως κάποια αντικείμενα δεν προκύπταν από «αντιγραφή» αλλά οι αντίστοιχες εταιρίες είχαν πουλήσει τα δικαιώματα στην Σοβιετική Ένωση. Αυτό οδήγησε σε μια επανεξέταση των στόχων της έρευνας προκειμένου να αποφευχθεί η υποκειμενικότητα. Προστέθηκε λοιπόν η παράμετρος της δημοτικότητας των αντικειμένων στην εκάστοτε κοινωνία ως χαρακτηριστικό για την επιλογή των ενδεικτικών αντικειμένων. Επιπλέον, θα συζητήσω το θέμα της αλλαγής του βασικού άξονα της έρευνας και της μετάθεσης της σημασία από την

σύγκριση των μορφοπλαστικών δανείων στην σύγκριση της γενικότερης φιλοσοφίας του design που είχε κάθε χώρα.

Ο δεύτερος αναφέρεται στην απόκλιση από το αρχικό χρονοδιάγραμμα. Όλες οι ανακατατάξεις που προέκυψαν στην πρώτη φάση, οδήγησαν σε διπλασιασμό του απαιτούμενου χρόνου για την ανεύρεση και επιλογή των αντικειμένων και σε συνδυασμό με την πάροδο της καλοκαιρινής περιόδου και την έναρξη της περιόδου εργασίας κάποια στάδια της έρευνας δεν ολοκληρώθηκαν ακόμα.

Αντίθετα η θέση εργασίας μου ως παιδαγωγός-νηπιαγωγός αποτέλεσε πλεονέκτημα αυτής της έρευνας διότι η σαφής γνώση του εκπαιδευτικού πλαισίου ενίσχυσε την ερευνητική διαδικασία στο κομμάτι της ένταξης του design στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους τα παιδιά θα μπορούσαν να το αποκωδικοποιήσουν με στόχο την γνώση.

Η γνώση επίσης της ρωσικής γλώσσας, αν και σε βασικό επίπεδο, βοήθησε στην αναζήτηση σε πρωτότυπες πηγές και σε ιστορικές μαρτυρίες κατοίκων της Σοβιετικής Ένωσης σχετικά με τα επιλεγμένα αντικείμενα.

Επιπλέον στο στάδιο αυτό της διατριβής βοήθησαν τόσο η έρευνα με τίτλο «Rolling Stories: Deconstructing the Myth of the Toy-Car» που έγινε σε συνεργασία με τον κ. Λιαμάδη και την κ. Βαμβακίδου όσο και οι έρευνες με τίτλο «Ιστορικές και γεωγραφικές σημάνσεις, δημόσιος χώρος και φιλική αφήγηση «Σμύρνη μου αγαπημένη, 2021» και «Τα παιδιά ζωγραφίζουν και μιλούν για τον πόλεμο και την ειρήνη» σε συνεργασία με την κ. Βαμβακίδου και τους υποψήφιους διδάκτορες Φ. Μπρέντα και Η. Ερέρρα αντίστοιχα. Η πρώτη έρευνα συνέβαλε στην κατανόηση των τρόπων με τους οποίους τα παιδιά αντιλαμβάνονται και αποκωδικοποιούν ένα αντικείμενο ενώ οι επόμενες παρείχαν χρήσιμα σημειωτικά εργαλεία, χρήσιμα για την ανάλυση των αντικειμένων.

**Ομαδική Συνεργατική Μεντορία (Peer Group Mentoring):
Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση του μοντέλου μέσω
συνεργατικής έρευνας δράσης για την επαγγελματική ανάπτυξη
των νηπιαγωγών**

ΣΟΦΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

Νηπιαγωγός

Επιβλέπουσα: Δόμνα Κακανά, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Επαγγελματική ανάπτυξη, ομαδική συνεργατική μεντορία, συνεργατική έρευνα δράσης

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Διερευνήθηκε η έννοια, το περιεχόμενο, τα χαρακτηριστικά και οι παράγοντες που διαμορφώνουν την επαγγελματική ανάπτυξη (ΕΑ) του εκπαιδευτικού. Μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης αναδείχθηκε η σημασία συνεργατικών και ενεργητικών ερευνητικών παραδειγμάτων για την ΕΑ. Προτείνουμε λοιπόν το μοντέλο της ομαδικής συνεργατικής μεντορίας (ΟΣΜ) που συνδέεται με την έννοια της ενσωματωμένης παιδαγωγικής (integrated pedagogy) και ενσωματώνει τις μορφές της τυπικής, άτυπης και μη τυπικής μάθησης, μέσω της αξιοποίησης του κριτικού κονστρουκτιβισμού ως βασική θεωρητική του αρχή. Παράλληλα, μελετήθηκε η συνεργατική έρευνα δράσης (ΣΕΔ) που αναδεικνύει το μοντέλο του εκπαιδευτικού ως ερευνητή, όπου εμπλέκεται ο ίδιος σε μία συστηματική έρευνα δράσης στο σχολικό περιβάλλον, καθώς αποτελεί πλέον σημαντική έννοια για τον σχεδιασμό μοντέλων ΕΑ των εκπαιδευτικών.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της ΔΔ είναι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η αξιολόγηση του μοντέλου της ΟΣΜ στην εκπαιδευτική πράξη, μέσω ΣΕΔ για την ΕΑ των εκπαιδευτικών. Ο κεντρικός στόχος που απορρέει από τη μελέτη του μοντέλου σχετίζεται με τη διερεύνηση του ως προς τη θεωρητική και πρακτική του διάσταση και την εφαρμογή του στην πράξη μέσω ΣΕΔ.

1. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την επαγγελματική ανάπτυξη;
2. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη μεντορία;

3. Τι πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί για τον ρόλο του/της μέντορα/ισσας και σε ποια φάση της καριέρας θεωρείται σημαντικός ο ρόλος του/της;
4. Μπορεί η ΟΣΜ μέσω ΣΕΔ να συμβάλλει στην ανάπτυξη και επαγγελματική εξέλιξη των εν ενεργεία εκπαιδευτικών;
5. Τι πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί για τον αναστοχασμό και την επίδρασή του στην επαγγελματική ανάπτυξη τους;
6. Τι πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί για την εξ αποστάσεως επιμόρφωση;

Μέθοδος

Το μοντέλο της ΟΣΜ υλοποιήθηκε σε ομάδα 15 νηπιαγωγών και η διάρκειά του ήταν ένα ακαδημαϊκό έτος. Η ομάδα πραγματοποιούσε συναντήσεις 2 φορές τον μήνα, μία στην αρχή κάθε μήνα, σε υποομάδες που είχαν δημιουργηθεί, έτσι ώστε να διευκολύνεται η διαδικασία της συζήτησης, του αναστοχασμού και του επανασχεδιασμού των δράσεων για τα μέλη και μία στο τέλος κάθε μήνα, στην ολομέλεια. Παράλληλα, λειτούργησε και ασύγχρονη πλατφόρμα, όπου υπήρχε διαθέσιμο υλικό για το θέμα/ προβληματισμό που επέλεξε η ομάδα να ασχοληθεί. Η ερευνήτρια ανέλαβε τον ρόλο της μεντόρισσας του προγράμματος της ΟΣΜ, όπου μέσω ΣΕΔ σχεδιάζονταν και υλοποιούνταν οι στόχοι σχετικά με τους προβληματισμούς που αναδεικνύονταν κατά τις συναντήσεις της ομάδας.

Για τη συλλογή των δεδομένων αξιοποιήθηκε η ηχογράφηση των συναντήσεων, το αναστοχαστικό ημερολόγιο μέλους, το αναστοχαστικό ημερολόγιο της ερευνήτριας- μεντόρισσας, η αρχική και η τελική ατομική ημιδομημένη συνέντευξη κάθε μέλους και το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης κάθε συνάντησης.

Αποτελέσματα

Οι εκπαιδευτικοί του δείγματος φαίνεται ότι συνδέουν την επαγγελματική ανάπτυξη με την επιστημονική κατάρτιση, την προσωπική ανάπτυξη, την υποστήριξη για τη βελτίωση του διδακτικού και εκπαιδευτικού έργου και την υπηρεσιακή εξέλιξη στην ιεραρχία του εκπαιδευτικού συστήματος. Επιπλέον, ενώ πριν την εφαρμογή του προγράμματος της ΟΣΜ ο ρόλος του/της μέντορα/ισσας αναδεικνύεται σημαντικός κυρίως στις πρώτες φάσεις της καριέρας και αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα ύπαρξής του για την αρχική ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, ενώ μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι νηπιαγωγοί αναγνωρίζουν τη σημασία του ρόλου του μέντορα σε όλες τις φάσεις της καριέρας

τους. Επίσης, οι νηπιαγωγοί του δείγματος, ενώ πριν το πρόγραμμα δεν επέλεξαν επιμορφωτικό πρόγραμμα βάσει μεθόδου, μετά το τέλος του προγράμματος φαίνεται ότι πλέον λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τη μεθοδολογία της επιμόρφωσης. Τέλος, αναδεικνύεται μέσα από το πρόγραμμα η σημασία της αναστοχαστικής διαδικασίας από τους/τις εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα και μάλιστα παρατηρείται βελτίωση στον τρόπο αναστοχασμού των εκπαιδευτικών πριν και μετά την υλοποίηση του προγράμματος.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Επεξεργασία-Ανάλυση Δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση θα εστιάσω στη διαδικασία ανάλυσης των αποτελεσμάτων και τα στάδια της, καθώς και στη μεθοδολογία ανάλυσης που θα εδράζεται η προαναφερόμενη διαδικασία. Επιπλέον, θα αναφερθώ στις δυσκολίες και τους προβληματισμούς μου σχετικά με την επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων.

Κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών Δημοτικού αναφορικά με τα δικαιώματα του παιδιού: Η επίδραση ενός βιωματικού προγράμματος εκπαίδευσης στα δικαιώματα του παιδιού

ΜΑΡΙΑ ΓΟΥΡΙΔΟΥ

Δασκάλα Γενικής Αγωγής

Επιβλέπουσα: Μαρία Γκέκα, Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Κοινωνικές αναπαραστάσεις, παιδιά δημοτικού, δικαιώματα παιδιού

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η παρούσα έρευνα υπό το πρίσμα της θεωρίας του Moscovici περί κοινωνικών αναπαραστάσεων, θα μελετήσει τις κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, ένας από τους στόχους της έρευνας είναι να μελετήσει ποιες είναι οι κοινωνικές αναπαραστάσεις παιδιών δημοτικού αναφορικά με τα δικαιώματα των παιδιών. Επιπλέον, ένας ακόμη στόχος είναι η διερεύνηση της επίδρασης διαφόρων μεταβλητών στο αναπαραστατικό περιεχόμενο των μαθητών αναφορικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Η εν λόγω διδακτορική διατριβή σκοπεύει να διερευνήσει το αναπαραστατικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων του παιδιού σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα ερευνητικά ερωτήματα θα μπορούσαν να διαμορφωθούν ως εξής: Ποιο είναι το αναπαραστατικό περιεχόμενο των μαθητών δημοτικού σε σχέση με τα δικαιώματα του παιδιού;

Πώς διαμορφώνεται και κατά πόσο αυτό διαφοροποιείται αναλόγως της ηλικίας, του φύλου, και των κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών των μαθητών;

Μέθοδος

Η παρούσα έρευνα προτείνεται να διεξαχθεί σε μαθητές δημοτικού σχολείου και ειδικότερα σε μαθητές Δ' και ΣΤ' δημοτικού. Όσον αφορά τα μεθοδολογικά εργαλεία, προτείνεται η εφαρμογή μιας πολυμεθοδολογικής διαδικασίας με τη

χρήση κατά βάση ποιοτικών μεθοδολογικών εργαλείων όπως ζωγραφιών, σκίτσων-γραφικών εργαλείων, συνεντεύξεων και ελεύθερων ειρμών.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -προσδιορισμός/ καθορισμός θέματος. Προσδιορισμός/ καθορισμός μεθόδου.

Στην παρουσίαση θα επικεντρωθώ...

σε ζητήματα που αφορούν τη μεθοδολογία που συνήθως ακολουθείται για τη μελέτη και διερεύνηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων τόσο σε ενήλικες όσο και σε παιδιά. Έπειτα, θα εκτεθεί ο προβληματισμός μου για τον επανακαθορισμό του τίτλου της διδακτορικής διατριβής.

Δημόσια ιστορία, ο ρόλος του μουσείου στην πρόσληψη ιστορικών εννοιών και αξιών ως ιστορικός γραμματισμός.

Μελέτη περίπτωσης, Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης

ΗΛΙΑΝΑ ΕΡΠΕΡΑ-ΦΩΤΙΟΥ

Υπεύθυνη σχολικών ξεναγήσεων Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης

Επιβλέπουσα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Ιστορικός γραμματισμός, δημόσια ιστορία, εβραϊκό μουσείο Θεσσαλονίκης

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Αντικείμενο της προτεινόμενης διατριβής είναι η χρήση και η αξιοποίηση των ιστορικών πηγών από την δημόσια ιστορία, όπως αυτή παράγεται στο Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης. Μας απασχολεί η μουσειακή εκπαίδευση, που δομείται ως επίσκεψη σε ένα μουσείο που προέκυψε από παρότρυνση ή ατομική πρωτοβουλία. Η μουσειακή εκπαίδευση απευθύνεται σε όλους ανεξαρτήτως φύλου ηλικίας ή καταγωγής (Αλεξάκη, 2002:179). Στοχεύουμε στην ιστορία του τόπου της πόλης της Θεσσαλονίκης ως τοπική ιστορία γιατί ορίζεται πλέον ως ξεχωριστό πεδίο μελέτης μετά τη σχολή των Annales. Το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης προβάλλει την Ιστορία ως ζωντανή μέσω προσωπικών μαρτυριών σε πολυτροπικό υλικό διαζώσης. Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι να εξετάσουμε κατά πόσο μέσα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα, που πραγματοποιήθηκαν στο Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης, οι μαθητές κατανόησαν το ρόλο της τοπικής ιστορίας. Στόχος είναι η παρατήρηση των αντιδράσεων των μαθητών στο μουσείο, μέσα από μία ξενάγηση. Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε για τη διεξαγωγή της παρούσας εργασίας είναι μικτή (Αθανασίου, 2007).

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Στο πεδίο αυτών των μεθοδολογικών ζητημάτων αναρωτιόμαστε:

- για τη χρήση και αξιοποίηση των ιστορικών πηγών στο Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.
- ποια είδη πηγών επιλέγονται, γιατί και πως συμβάλλουν στην πρόσληψη ιστορικών εννοιών και αξιών στη δημόσια ιστορία;

- πως παράγεται/αναπαράγεται στο Μουσείο η εβραϊκότητα σε συνάρτηση με την τοπικότητα, με την ελληνικότητα, με τον αποκλεισμό;
- ποια δημόσια ιστορία παράγεται και αναπαράγεται από το Μουσείο για τον εβραϊκό πληθυσμό και την ιστορία της πόλης;
- ποιες είναι οι έννοιες της ιστορίας που αναδεικνύονται στην έκθεση των πηγών στον Μουσείο;
- με ποια μεθοδολογικά και άλλα ζητήματα σχετίζονται, ποιες από αυτές κρίνονται επιλέξιμες για το Μουσείο, για ποιους λόγους, με ποια κριτήρια, για ποιο Μουσείο, για ποια κοινωνική ομάδα, τάξη, φύλο; Ποιος επιλέγει; Πολλά από τα παραπάνω ερωτήματα και άλλα που τα ακολουθούν μένουν ακόμα αναπάντητα, ανοικτά στην επιστημονική, εκπαιδευτική κοινότητα και στις κοινωνικές εξελίξεις.

Μέθοδος

Η συγκεκριμένη διατριβή θα εφαρμόσει μικτή ανάλυση ως ποιοτική και ποσοτική σε κείμενα, ευρήματα, εκθέματα και στις απαντήσεις των παιδιών μέσω της χρήσης του οπτικού ερωτηματολογίου. Ακολουθούμε τη διερευνητική μέθοδο, γιατί αναζητούμε αναπαραστάσεις, στάσεις, αντιλήψεις, κίνητρα καθώς και δεδομένα της συμπεριφοράς των ατόμων. Στόχος της είναι η ολιστική κατανόηση μετά από διερεύνηση της εμπειρίας των ατόμων, καθώς και τα υποκειμενικά νοήματα που τη στοιχειοθετούν. Αναφέρεται στη συστηματική διερεύνηση φαινομένων με τη χρήση στατιστικών μεθόδων και αριθμητικών δεδομένων. Συνήθως το δείγμα παρατηρήσεων που λαμβάνεται είναι αντιπροσωπευτικό και εκείνο που επιδιώκεται είναι η γενίκευση των ευρημάτων στον ευρύτερο πληθυσμό. Η συλλογή δεδομένων γίνεται με τη χρήση ερωτηματολογίων δια ζώσης ή εξ αποστάσεως. Έτσι, το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης αποτελεί μια μεμονωμένη περίπτωση, η οποία αναδεικνύεται ως εκπαιδευτικός παράγοντας για παιδιά ηλικίας 8-17 ετών.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/βιβλιογραφική ανασκόπηση. Προσδιορισμός καθορισμός δείγματος έρευνας.

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Σε ζητήματα ανεύρεσης ερευνητικού δείγματος, στην πιλοτική έρευνα για δημιουργία εργαλείων συλλογής δεδομένων. Το επιστημονικό ζήτημα που θα μας απασχολήσει είναι η εβραϊκότητα στο παρελθόν και στο παρόν και η συντήρησή της με την τοπικότητα, την ελληνικότητα και την πολιτειότητα.

Η επιμόρφωση ατόμων τρίτης ηλικίας στη χρήση των έξυπνων τηλεφώνων για την προαγωγή της επικοινωνίας και της κοινωνικής τους δικτύωσης, τη βελτίωση της καθημερινότητας και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους

BENETHS KANAKARHS

Μεταδιδάκτορας, Διευθυντής Επιμόρφωσης Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Δ.Π.Θ. & Ε.ΔΙ.Π.

Τμήματος Οικονομικών Επιστημών

Επιβλέπουσα: Μαρία Παυλή-Κορρέ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Τρίτη ηλικία, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, έξυπνα τηλέφωνα, εκπαίδευση ενηλίκων, σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η παρούσα έρευνα ακολουθεί τα βήματα σχεδιασμού και υλοποίησης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος ενηλίκων (διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών, δόμηση περιεχομένου και οργάνωση προγράμματος, υλοποίηση προγράμματος και αξιολόγησή του). Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα τρίτης ηλικίας και αφορά την αξιοποίηση των ΤΠΕ και τα οφέλη που μπορούν να έχουν από αυτήν, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη σχετική βιβλιογραφία (Leist, 2013; Ma, Chan, and Chen, 2016; Ramón-Jerónimo, Peral-Peral, & Arenas-Gaitán, 2013; Jung, Walden, Johnson, & Sundar, 2017). Η ομάδα στόχος ήταν άτομα τρίτης ηλικίας που συμμετείχαν στα ΚΑΠΗ Κομοτηνής και Ξάνθης. Η έλευση του Covid-19 οδήγησε τον ερευνητή σε αναζήτηση εναλλακτικών μορφών διδασκαλίας από τη διά ζώσης, που είχε αρχικά σχεδιαστεί να διεξαχθεί και το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά - ασύγχρονα και σύγχρονα (Παυλή Κορρέ & Λευθεριώτου, 2020).

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Η διερεύνηση της σχέσης των ατόμων τρίτης ηλικίας με τις ΤΠΕ και των αναγκών επιμόρφωσής τους, καθώς και των ωφελειών στη ζωή τους και στην καθημερινότητά τους από την παρακολούθηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος για τη χρήση και την αξιοποίηση των έξυπνων τηλεφώνων και των εφαρμογών τους.

Ερευνητικά ερωτήματα:

Ποιες είναι οι εκπαιδευτικές ανάγκες των ατόμων τρίτης ηλικίας σε σχέση με τη χρήση και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών

Ποια στοιχεία πρέπει να έχει ένα πρόγραμμα εξ αποστάσεως διαδικτυακής μάθησης για να καλυφθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες των ατόμων τρίτης ηλικίας; Πώς μπορούν να βελτιώσουν την καθημερινότητα αλλά και να αξιοποιήσουν τον ελεύθερο χρόνο τους τα άτομα τρίτης ηλικίας μέσα από τη χρήση των έξυπνων τηλεφώνων;

Πώς μπορεί η αξιοποίηση των έξυπνων τηλεφώνων και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης να προάγει την επικοινωνία των ατόμων τρίτης ηλικίας και την κοινωνική τους δικτύωση;

Μέθοδος

Η έρευνα χωρίζεται σε τρία στάδια-φάσεις όπου κάθε φάση είναι μια ξεχωριστή έρευνα σε συνέχεια όμως μεταξύ τους, καθώς η δεύτερη φάση βασίζεται στα δεδομένα της πρώτης και η τρίτη πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης. Οι απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα των τριών φάσεων συνθέτουν τις απαντήσεις των γενικών ερευνητικών ερωτημάτων της συνολικής έρευνας. Οι τρεις φάσεις της έρευνας είναι οι ακόλουθες:

Η 1η φάση, αφορά στην προκαταρκτική διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των ηλικιωμένων που συμμετείχαν στα δύο ΚΑΠΗ Ξάνθης και Κομοτηνής, μέσω ατομικών ημι-δομημένων συνεντεύξεων, σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες και πώς θα μπορούσαν να τις αξιοποιήσουν στην καθημερινότητά τους, καθώς και της διαθεσιμότητάς τους να συμμετέχουν σε ένα σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, δομημένο ώστε να ανταποκρίνεται στις δικές τους ανάγκες.

Η 2η φάση επικεντρώνεται στον σχεδιασμό επιμορφωτικού προγράμματος βασισμένου στα αποτελέσματα της προκαταρκτικής έρευνας που αναφέρθηκε στην πρώτη φάση στην οποία προσδιορίστηκαν οι συμμετέχοντες, οι θεματικές ενότητες του εκπαιδευτικού προγράμματος, ο χώρος που θα διεξαχθεί η εκπαίδευση καθώς και το μέσο εκπαίδευσης. Στη συνέχεια σχεδιάστηκε το επιμορφωτικό πρόγραμμα. Ενώ αρχικός σχεδιασμός του εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν να διεξαχθεί δια ζώσης, η έλευση της πανδημίας Covid-19 επέφερε αλλαγές και επανασχεδιασμό του επιμορφωτικού προγράμματος πάντα σε συνεργασία και συνεννόηση με τις ηλικιωμένες εκπαιδευόμενες, εισάγοντας τη

μεικτή εξ αποστάσεως μέθοδο (σύγχρονη και ασύγχρονη). Στο τέλος του επιμορφωτικού προγράμματος έγινε η αξιολόγησή του από τις εκπαιδευόμενες τόσο για το σύγχρονο κομμάτι της εκπαίδευσης όσο και για το ασύγχρονο.

Η 3η φάση της έρευνας και τελευταία επικεντρώνεται στη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος μετά από περίοδο 8 μηνών από την ολοκλήρωσή του. Διερευνήθηκε κατά πόσο και πώς η χρήση των έξυπνων κινητών τηλεφώνων βοηθά τις εκπαιδευόμενες στην καθημερινότητά τους, αν και πώς διατηρήθηκε η κοινότητα μάθησης μετά το πέρας του προγράμματος, καθώς και η επιθυμία των εκπαιδευομένων να συμμετάσχουν σε επόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Πρόκειται για μια μελέτη περίπτωσης με ποιοτική προσέγγιση (Woodside, 2010) και η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιείται με θεματική ανάλυση (Nowell κ.α., 2017; Braun & Clarke, 2012).

Αποτελέσματα

Τα κύρια ευρήματα που προέκυψαν από αυτή την έρευνα στην τρίτη φάση είναι τα ακόλουθα:

1. Οι συμμετέχοντες ενσωματώνουν τη χρήση των smartphone στην καθημερινή τους ζωή, αντιμετωπίζοντας τις καθημερινές τους ανάγκες μέσω των παρεχόμενων διαδικτυακών υπηρεσιών.
2. Οι συμμετέχουσες χρησιμοποιούν το smartphone για την επικοινωνία με συγγενικά και φιλικά πρόσωπα και για την προώθηση κοινωνικών σχέσεων.
3. Η αυτοπεποίθηση και η αυτονομία των ηλικιωμένων γυναικών ενισχύθηκε μαθαίνοντας πώς να χρησιμοποιούν το smartphone.
4. Οι συμμετέχουσες έχουν πλέον θετική στάση απέναντι στις νέες τεχνολογίες.
5. Η παρακολούθηση του εκπαιδευτικού προγράμματος συνέβαλε θετικά στην προθυμία για παρακολούθηση μελλοντικών αντίστοιχων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
6. Οι περισσότερες συμμετέχουσες θεωρούν το εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό πρόγραμμα εξίσου αποτελεσματικό με το διά ζώσης και θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν στο μέλλον αντίστοιχα προγράμματα.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Συγγραφή

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί στις απόψεις των ηλικιωμένων γυναικών αναφορικά με την παρακολούθηση του μεικτού (σύγχρονου & ασύγχρονου) εκπαιδευτικού προγράμματος και τα αποτελέσματά του όσον αφορά την καθημερινότητα τους, την επικοινωνία και την κοινωνική τους δικτύωση.

Η συγκρότηση της έννοιας της μάθησης από παιδιά προσχολικής ηλικίας

ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΑΚΗ

Νηπιαγωγός

Επιβλέπουσα: Μαρία Παπανδρέου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Μάθηση, παιδιά προσχολικής ηλικίας, αντιλήψεις, συμμετοχική μάθηση, κοινωνικο-πολιτισμική προσέγγιση

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Στο θεωρητικό πλαίσιο της συμμετοχικής έρευνας (Παπανδρέου, 2020), τα παιδιά αναγνωρίζονται ως ειδήμονες για θέματα που τα αφορούν. Συμμετέχοντας σε δραστηριότητες της καθημερινής τους ζωής, με σημαντικούς άλλους, συν κατασκευάζουν νοήματα και είναι ικανά να τα επικοινωνήσουν (Rogoff, 2008). Για τον λόγο αυτόν, θα πρέπει να τους προσφέρονται κατάλληλα εργαλεία και ευκαιρίες για να εκφράσουν τις αντιλήψεις και εμπειρίες τους (Llopart & Esteban-Guitart, 2018), οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τους ερευνητές και τους εκπαιδευτικούς (Colliver, 2017). Με βάση τα παραπάνω, αντικείμενο της παρούσας διδακτορικής διατριβής είναι οι αντιλήψεις παιδιών προσχολικής ηλικίας για τη 'μάθηση'.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της διατριβής είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιλαμβάνονται και συγκροτούν διαφορετικές διαστάσεις της έννοιας 'μάθηση'. Τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται είναι τα εξής:

1. Πώς αντιλαμβάνονται τα παιδιά τη διαδικασία της μάθησης;
2. Πώς αντιλαμβάνονται τη μαθησιακή τους ταυτότητα;
3. Ποιοι κοινωνικό-πολιτισμικοί παράγοντες συμβάλουν στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τα παιδιά τη μάθηση;

4.

Μέθοδος

Η παρούσα έρευνα αποτελεί μια μελέτη πολλαπλών περιπτώσεων με βολικό δείγμα από τέσσερις τάξεις δημόσιων νηπιαγωγείων. Συμμετείχαν συνολικά 36 παιδιά, οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί των τάξεων. Για τη συλλογή των δεδομένων

από τα παιδιά, σε συνέπεια με τη θεωρητική βάση της έρευνας, σχεδιάστηκε μια συμμετοχικού τύπου μεθοδολογική προσέγγιση, όπου αξιοποιήθηκε ένας συνδυασμός διαφορετικών και ευέλικτων ερευνητικών εργαλείων. Η συλλογή δεδομένων από τους γονείς και τις νηπιαγωγούς υλοποιήθηκε με ατομικές συνεντεύξεις.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Επεξεργασία δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Η παρουσίαση εστιάζει σε δύο βασικές επιδιώξεις της συμμετοχικής έρευνας: α) την ενδυνάμωση των παιδιών κατά τη διαδικασία της έρευνας και β) την άμβλυνση των σχέσεων εξουσίας που αναπτύσσονται ανάμεσα στους ενηλίκους (ερευνητές, εκπαιδευτικοί, γονείς) και τα παιδιά, οι οποίες αποτελούν πρόκληση κατά την αξιοποίηση της συγκεκριμένης προσέγγισης (Παπανδρέου, 2020). Αρχικά, θα συζητηθεί το ζήτημα της ενημέρωσης και της συγκατάθεσης των παιδιών πριν από τη συμμετοχή τους σε μια έρευνα. Η βιβλιογραφία στο πεδίο αυτό εστιάζει στη σημασία της ενημέρωσης των παιδιών και της δικής τους συγκατάθεσης για συμμετοχή από δεοντολογική σκοπιά, καθώς και στην ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών που βοηθούν προς την κατεύθυνση αυτή (π.χ. Mayne et al., 2016). Ωστόσο, λιγότερο έχει εξεταστεί το ηθικό δίλλημα που προκύπτει, όταν τα παιδιά δείχνουν επιθυμία για συμμετοχή, αλλά οι γονείς τους δεν συναινούν. Στην παρουσίαση θα συζητηθεί αυτή η πρόκληση και θα διατυπωθούν πιθανές προτάσεις αντιμετώπισης, με βάση την εμπειρία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής. Μια άλλη πρόκληση, την οποία εξετάζουν ερευνητές που εστιάζουν στη συμμετοχική έρευνα είναι το πλαίσιο της αλληλεπίδρασης που διαμορφώνεται ανάμεσα στους συμμετέχοντες (π.χ. Breathnach et al., 2018), σε συνδυασμό με τους ρόλους που αυτοί αναλαμβάνουν κατά την ερευνητική διαδικασία (π.χ. Quiñones, 2013). Η παρουσίαση με στόχο να συμβάλει στη συζήτηση αυτή αξιοποιεί παραδείγματα από διάφορες φάσεις της ερευνητικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα, συζητιούνται περιστατικά όπου τα παιδιά αντιμετώπισαν αρχικά την ερευνήτρια ως ειδήμονα, ενώ στη συνέχεια η συνθήκη αυτή άλλαξε με στρατηγικές που σκόπιμα αξιοποίησε η ερευνήτρια για να εξασφαλίσει μια πιο ισότιμη σχέση με τα παιδιά.

Επισημαίνεται ότι:

«Η υλοποίηση της διδακτορικής διατριβής συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», 2014-2020, στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας Υποδράση 2: Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψηφίους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας».

Μεταφράσεις και αναμεταφράσεις του Charles Dickens

στη Νεοελληνική για παιδιά και νέους:

η περίπτωση του *David Copperfield*

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΚΟΡΚΑ

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Επιβλέπουσα: Μελπομένη Κανατσούλη, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Παιδική λογοτεχνία, μεταφρασμένη παιδική λογοτεχνία, διασκευές, μεταφράσεις και αναμεταφράσεις, μετάφραση κλασικής κανονιστικής λογοτεχνίας.

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Οι διασκευές θεωρούνταν κατ' εξακολούθηση φτωχές αντανακλάσεις των πρωτοτύπων τους. Μολαταύτα, έχουν επιτρέψει τη μετάδοση γνώσεων και συμπυκνωμένης σοφίας, καθώς και τη διατήρηση διαχρονικών πολιτισμικών αξιών, ιδίως, όταν πρόκειται για έργα κλασικής λογοτεχνίας. Μέσω αυτών σημαντικότερα έργα κανονιστικής λογοτεχνίας του δυτικού κόσμου έχουν «ιδιοποιηθεί», δηλαδή έχουν μεταβεί από τη λογοτεχνία για μεγάλους στη λογοτεχνία για παιδιά, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην βρίσκονται μεταφράσεις των έργων αυτών για ενηλίκους στο νέο λογοτεχνικό σύστημα. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν ορισμένα από τα έργα του Charles Dickens, όπως είναι ο *David Copperfield*.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι ο εντοπισμός των μεταφράσεων του μυθιστορήματος *David Copperfield* στη Νεοελληνική για το παιδικό αναγνωστικό κοινό και των μεταφραστικών ελιγμών, στους οποίους έχουν καταφύγει οι μεταφραστές για την απόδοσή του. Οι διαφορετικές μεταφράσεις του ίδιου έργου από διαφορετικούς μεταφραστές, ή αλλιώς οι αναμεταφράσεις διαχρονικές και συγχρονικές, μπορούν να μας οδηγήσουν σε συμπεράσματα σχετικά με τον ρόλο του μεταφραστή, τις μεταφραστικές επιλογές του, τις επιλογές των εκδοτικών οίκων, τις αντιλήψεις που φέρουμε για την παιδική ηλικία και το παιδικό ανάγνωσμα. Σημείο εξέτασης και κριτικής προσέγγισης αποτελούν και οι τυχόν

εικονογραφικές αναπαραστάσεις και τα περικειμενικά δεδομένα των βιβλίων, καθώς λειτουργούν διαμορφωτικά για το τελικό νόημα της εξιστόρησης, αποκαλύπτουν σημαντικές για την εξέταση πληροφορίες ως προς τις στρατηγικές μετάφρασης και τους λόγους για τους οποίους έγιναν κατά περίπτωση συγκεκριμένες γλωσσικά και ιδεολογικά μεταφραστικές επιλογές.

Μέθοδος

Η εξέταση αντλεί μεθοδολογικά εργαλεία από το πεδίο της διαγλωσσικής μετάφρασης και των «Περιγραφικών Μεταφραστικών Σπουδών», καθώς το κέντρο βάρους μετατοπίζεται από το κείμενο-πηγή στο κείμενο-στόχος. Ειδικότερα, αξιοποιείται το μοντέλο του Göte Klingberg (1986) ως βασικό μεθοδολογικό εργαλείο για τον έλεγχο των πολιτισμικών προσαρμογών, ενώ παράλληλα υιοθετείται το μοντέλο του Gérard Genette, το οποίο έχει εστιάσει στις διασκευές κλασικής λογοτεχνίας για παιδιά και στα περικειμενικά στοιχεία των διασκευαστικών εγχειρημάτων.

Αποτελέσματα -

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση θα εστιάσουμε στη μελέτη της διαδικασίας της μετάφρασης της παιδικής λογοτεχνίας, τον ρόλο του μεταφραστή, τη μελέτη των έργων του Charles Dickens, καθώς και την εξέταση του ρόλου της εικόνας και του περικειμένου στη διαμόρφωση του τελικού νοήματος του βιβλίου. Πιο συγκεκριμένα, θα επικεντρωθούμε στη μελέτη της μετάφραση της παιδικής λογοτεχνίας, στη μετάφραση κανονιστικής λογοτεχνίας για ανηλίκους, τη θεωρία των διασκευών, τις θεωρίες και θεωρήσεις που αναπτύχθηκαν σχετικά με τη μετάφραση της παιδικής λογοτεχνίας, τα μεταφραστικά διλήμματα και τις στρατηγικές για την αντιμετώπισή τους, τη θεωρία των αναμεταφράσεων, καθώς και τον ρόλο του μεταφραστή στη μετάφραση της παιδικής λογοτεχνίας.

Ακόμα, θα αναφερθούμε σε θεωρητικά ζητήματα της λογοτεχνίας, με εστίαση στην κοινωνική διαστρωμάτωση και λογοτεχνική παραγωγή στην Αγγλία κατά τη βικτωριανή περίοδο, στην ιδιοποίηση της κανονιστικής λογοτεχνίας του 19ου

αιώνα από τους ανηλίκους, στη ζωή και εποχή του Charles Dickens, καθώς και σε στοιχεία της γραφής του και σε ανασκόπηση του υπό μελέτη έργου της παρούσας διατριβής, David Copperfield. Οι δυσκολίες που εμφανίστηκαν αφορούν την ελλιπή βιβλιογραφία για την περιγραφή των στρατηγικών που παρατηρούνται κατά τη διαδικασία μετάφρασης κλασικών έργων, αρχικά αποτεινόμενων σε ενηλίκους, για το παιδικό αναγνωστικό κοινό.

Διερευνώντας το κατασκευαστικό παιχνίδι στο Νηπιαγωγείο: Αλληλεπιδράσεις και ευκαιρίες μάθησης με ανοιχτά υλικά

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Επιβλέπουσα: Μαρία Παπανδρέου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Κατασκευαστικό παιχνίδι, οικοδομικό υλικό, ‘ανοιχτό υλικό’, προσχολική εκπαίδευση, αλληλεπίδραση

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Σύμφωνα με την πολιτισμική-ιστορική θεώρηση, το παιχνίδι αποτελεί μια πολιτισμική κατασκευή στην οποία τα παιδιά δημιουργούν φανταστικές καταστάσεις επηρεασμένες από τις εμπειρίες της καθημερινότητάς τους (Fleer, 2010; van Oers, 2010) αλλάζοντας το νόημα αντικειμένων και πράξεων. Ταυτόχρονα περνούν συνεχώς από τη γραμμή της φαντασίας σε αυτή της πραγματικότητας και το αντίστροφο δίνοντας έμφαση στις έννοιες (Fleer, 2018). Το παιχνίδι γίνεται αφορμή για συζήτηση και επικέντρωση σε έννοιες. Με άλλα λόγια, προσφέρει σημαντικές μαθησιακές εμπειρίες, οδηγώντας τα παιδιά να διαπραγματευτούν και να συν-κατασκευάσουν νοήματα μαζί με άλλα παιδιά και ενήλικες (Παπανδρέου, 2020). Με βάση τα παραπάνω, η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στη διερεύνηση του κατασκευαστικού παιχνιδιού (ΚΠ) στην προσχολική τάξη με στόχο την ανάδειξη του ρόλου του στη μάθηση των παιδιών.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη του ΚΠ έτσι όπως προκύπτει με φυσικό τρόπο μεταξύ των παιδιών μέσα στην προσχολική τάξη.

Συγκεκριμένα η έρευνα εξετάζει:

- A) τα χαρακτηριστικά των αλληλεπιδράσεων που αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια του ΚΠ και το ρόλο τους στην εξέλιξη του ΚΠ
- B) τις έννοιες και τα θέματα που επεξεργάζονται τα παιδιά κατά τη διάρκεια του ΚΠ και τις πηγές αυτών
- Γ) τις στρατηγικές που αναπτύσσουν κατά το ΚΠ και τους τρόπους με τους οποίους αξιοποιούν τα διαφορετικά υλικά

- Δ) παράγοντες που συμβάλλουν στην ενίσχυση του κατασκευαστικού παιχνιδιού
- Ε) την οπτική των παιδιών για το κατασκευαστικό παιχνίδι

Μέθοδος

Για την παρούσα έρευνα επιλέχθηκε η μελέτη περίπτωσης με βολικό δείγμα από τάξη δημοσίου νηπιαγωγείου με στοιχεία παρέμβασης. Επιπλέον, πρόκειται για μια συμμετοχικού τύπου έρευνα που επιδιώκει να δώσει την ευκαιρία και τον απαιτούμενο χρόνο στα παιδιά να κατανοήσουν την ερευνητική διαδικασία ώστε να λάβουν την απόφαση να συμμετάσχουν ή όχι σε αυτήν. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιείται η συμμετοχική παρατήρηση κατά το ελεύθερο ή/και ημιδομημένο παιχνίδι των παιδιών, ενώ η τεκμηρίωση γίνεται με σημειώσεις πεδίου, τήρηση ημερολογίου, σχάρα παρατήρησης και χρήση ψηφιακών μέσων (ηχογράφηση, φωτογράφηση και βιντεοσκόπηση).

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Συλλογή δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Αρχικά, θα εστιάσω στις δυσκολίες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει μια ερευνήτρια ή ένας ερευνητής κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας, όταν τυγχάνει παράλληλα να είναι και εκπαιδευτικός στην τάξη που διενεργείται η έρευνα. Τα τελευταία χρόνια, όλο και πιο έντονα γίνεται λόγος για τον ρόλο του/της ερευνητή/τριας στις εκπαιδευτικές έρευνες και για τις συνέπειες που φέρει η ιδιότητά του ως εσωτερικού ή εξωτερικού μέλους της ομάδας των συμμετεχόντων, δηλαδή της τάξης (Aras & Erden, 2020; Bath, 2012; Breathnach, Danby & O’Gorman, 2018; Κατσαρού, 2016; Kirby, 2020). Έτσι στην παρούσα διοργάνωση, θα συζητηθούν οι δυσκολίες που συνήθως αναδύονται σε παρόμοιες έρευνες (Kirby, 2020; Kline, 2008; Mercer, 2006) σε σχέση με αυτές που εντοπίστηκαν στη συγκεκριμένη έρευνα. Πότε ο διπλός αυτός ρόλος είναι ευεργετικός και πότε λειτουργεί ως τροχοπέδη; Τί μπορεί να κάνει ο ερευνητής για να θωρακίσει τη διαδικασία και κατά συνέπεια τους συμμετέχοντες;

Στη συνέχεια, θα επικεντρωθώ στους τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίστηκαν ζητήματα που προέκυψαν στη πιλοτική φάση της έρευνας κατά τη συλλογή των δεδομένων. Συγκεκριμένα, θα αναφερθώ στα εργαλεία συλλογής δεδομένων τα

οποία τελικά αξιοποιήθηκαν για κάθε ερευνητικό ερώτημα, αλλά και στους τρόπους με τους οποίους κάποια από αυτά τα εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν από τα ίδια τα παιδιά παρέχοντάς τους την ευκαιρία να παρακολουθούν τα ίδια την πορεία της έρευνας.

Πρακτικές γραμματισμού παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας σε ψηφιακά περιβάλλοντα

ΕΛΕΝΗ ΛΥΤΡΙΒΗ

Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης – Δασκάλα (Οργανική θέση Αρκαδία)

Επιβλέπουσα: Μαρία Παπαδοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Γραμματισμός, ψηφιακός γραμματισμός, άτυπες πρακτικές, οικογένεια, συνύπαρξη

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η μάθηση είναι άρρηκτα συνυφασμένη και επηρεάζεται από το κοινωνικό γίνεσθαι, με την οικοδόμηση της νέα γνώσης να περιλαμβάνει πολύ-σημειωτικές και πολυτροπικές **πρακτικές γραμματισμού** που στοχεύουν στην κατασκευή και διαπραγμάτευση νοήματος, μέσω ποικίλων κειμενικών ειδών, **εντός και εκτός σχολικού πλαισίου** (Baynham, & Prinsloo, 2009; Gee, 2012; Sindoni & Moschini, 2021). Στη σύγχρονη πραγματικότητα, τα επικοινωνιακά περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης, αναδιαμορφώθηκαν δημιουργώντας μια πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική παλέτα με πληθώρα σημειωτικών, **ψηφιακών και μη**, πηγών νοήματος με τα οποία τα παιδιά έρχονται σε επαφή και χρησιμοποιούν πολύ πριν εισέλθουν στο επίσημο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Σκοπός

Η διερεύνηση των άτυπων πρακτικών γραμματισμού που φέρουν και αναπτύσσουν, στο οικογενειακό περιβάλλον του σπιτιού, μαθητές/τριες που παρακολουθούν μαθήματα τάξεων γενικής παιδείας σε ένα, τουλάχιστον, Δημόσιο Δημοτικό Σχολείο.

Βασικά ερευνητικά ερωτήματα

1. Ποια είναι τα ψηφιακά μέσα και περιβάλλοντα με τα οποία έρχονται σε καθημερινή επαφή τα παιδιά εκτός του σχολικού πλαισίου;
2. Τι είδους πρακτικές γραμματισμού αναπτύσσουν στα διάφορα ψηφιακά περιβάλλοντα;
3. Ποιες δεξιότητες γραμματισμού απαιτούνται για την ενασχόληση των παιδιών με ψηφιακές και διαδικτυακές εφαρμογές σε μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης

4. Διαφοροποιούνται οι πρακτικές γραμματισμού των παιδιών σε ψηφιακά περιβάλλοντα ανάλογα με την κοινωνικο-πολιτισμική ομάδα στην οποία ανήκουν;

Μέθοδος

Ποιοτική Εθνογραφικής Έρευνα.

Εργαλεία:

- Μη-συμμετοχικές Επιτόπιες παρατηρήσεις με χρήση φωτογραφιών/σημειώσεων πεδίου (οικογένεια-σχολείο?)
- Ημι-δομημένες συνεντεύξεις
 - γονείς/κηδεμόνες
 - παιδιά
- Ημερολόγια σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή
 - γονείς/κηδεμόνες
 - ερευνήτρια

Ανάλυση Δεδομένων:

Θεματική Ανάλυση

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -προσδιορισμός/ καθορισμός θέματος

Αξιοποίηση των αποθεμάτων γνώσης υπό το πρίσμα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων μάθησης στην προσχολική ηλικία

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΒΙΔΟΥ

Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια

Επιβλέπουσα: Δόμνα Κακανά, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Αποθέματα γνώσης, διαφοροποιημένη διδασκαλία, δεξιότητες μάθησης, έρευνα δράση

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Σύμφωνα με την κοινωνικο-πολιτισμική προσέγγιση τα παιδιά οικοδομούν Αποθέματα Γνώσης (ΑΓ), δηλαδή άτυπες γνώσεις και δεξιότητες, ως αποτέλεσμα της δυναμικής αλληλεπίδρασής τους με το κοινωνικό περιβάλλον, εφόσον συμμετέχουν σε ποικίλες καθημερινές δραστηριότητες στο πλαίσιο της οικογένειας, του σχολείου και της ευρύτερης κοινότητας. Η αξιοποίηση των ΑΓ στην τάξη αυξάνει την προσωπική νοηματοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και συνεπακόλουθα τη συμμετοχή τους σε αυτήν. Η ανίχνευσή τους αποτελεί κεντρικό ζήτημα για την αποτελεσματική αξιοποίησή τους στη μαθησιακή διαδικασία. Στη βιβλιογραφία συναντώνται ποικίλες πρακτικές, οι οποίες είτε απαιτούν στενή συνεργασία σχολείου-οικογένειας (π.χ. συνεντεύξεις με γονείς, επισκέψεις στο σπίτι), είτε εστιάζουν ατομικά στο παιδί (π.χ. χρήση τεχνουργημάτων, το κουτί μου).

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Η παρουσίαση αυτή επιχειρεί να αναδείξει διαφορετικούς τρόπους ανίχνευσης των ΑΓ των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Συγκεκριμένα, εστιάζει στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε πρακτικής που εφαρμόστηκε, αλλά και στο είδος και το εύρος των ΑΓ που ανιχνεύτηκαν.

Μέθοδος

Η έρευνα αξιοποίησε τη μεθοδολογία της συνεργατικής έρευνας δράσης. Συμμετέχοντες ήταν 11 παιδιά νηπιαγωγείου και μία νηπιαγωγός, η οποία

συνεργάστηκε με την ερευνήτρια-διευκολύντρια. Τα εργαλεία για τον εντοπισμό των ΑΓ ήταν η καταγραφή σε ανεκδοτική έκθεση του ελεύθερου παιχνιδιού μέσω συστηματικής παρατήρησης (με χρήση βιντεοσκόπησης), τα ερωτηματολόγια γονέων, οι σύντομες ατομικές/ομαδικές συνεντεύξεις των παιδιών, οι ομαδικές συζητήσεις, το προσωπικό λεύκωμα του παιδιού, το ιχνογράφημα ή άλλα έργα των παιδιών, αλλά και δράσεις σε ομαδικό επίπεδο (π.χ. ιστόγραμμα). Τα δεδομένα βρίσκονται υπό επεξεργασία μέσω ποιοτικής Ανάλυσης περιεχομένου (Nvivo).

Αποτελέσματα

Τα πρώτα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας έδειξαν ότι η κάθε πρακτική που εφαρμόστηκε δεν θα μπορούσε από μόνη της να είναι αποτελεσματική στην ανίχνευση των ΑΓ, καθώς συναντούσε επιμέρους περιορισμούς. Για παράδειγμα, το προσωπικό λεύκωμα ανέδειξε μεγάλο εύρος ΑΓ που προέρχονται από το κοινωνικο-πολιτισμικό περιβάλλον, αλλά πολύ περιορισμένες εμπειρίες από το οικογενειακό περιβάλλον. Συνεπώς, η χρήση πληθώρας τεχνικών συνέβαλλε στην ανίχνευση μεγαλύτερης ποικιλίας ΑΓ, αλλά κάποιες φορές και στην τριγωνοποίηση των δεδομένων και, ως εκ τούτου, στην αποτύπωση μίας όσο το δυνατόν πιο πλήρους εικόνας των ΑΓ που είχε το κάθε παιδί.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Πως ανιχνεύονται τα Αποθέματα Γνώσης στην πράξη;

Πως εφαρμόζονται οι προτεινόμενες τεχνικές από τη βιβλιογραφία;

Ποια πλεονεκτήματα και ποιες αδυναμίες παρουσιάζει η κάθε πρακτική που εφαρμόστηκε στο πλαίσιο της έρευνας;

Τι εύρος και τι είδους ΑΓ εντοπίστηκαν από την κάθε πρακτική;

Αξιοποίηση της παιχνιδοποίησης για την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε τμήματα υποδοχής μέσω της εργασιοκεντρικής προσέγγισης

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΙΖΩΤΑ

Ειδική Παιδαγωγός, Αναπληρώτρια

Επιβλέπουσα: Μαρία Παπαδοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Παιχνιδοποίηση, εκπαίδευση, τμήμα υποδοχής, εργασιοκεντρική προσέγγιση

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Θα ασχοληθούμε με τη διδασκαλία και εκμάθηση της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας παισιώνοντάς την με καινοτόμα εργαλεία και σχεδιασμούς. Τα αντικείμενα της έρευνας είναι α) η Παιχνιδοποίηση και β) η δραστηριοκεντρική μέθοδος διδασκαλίας (Task-based teaching). Σε πρώτο επίπεδο, αξιοποιείται η μεθοδολογία του scoring study για να εξεταστεί η φύση, το εύρος και η χρήση της παιχνιδοποιημένης μάθησης στην εκπαίδευση παιδιών προσφύγων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης -οι μορφές που αποκτά μέσα σε αυτό το πλαίσιο- και να διερευνηθεί η αποτελεσματικότητά της, ώστε να αποκτήσουμε μια σφαιρική εικόνα του πεδίου εντοπίζοντας κατ' επέκταση τα κενά στη βιβλιογραφία. Επιπλέον, θα επιχειρήσουμε να επαναπροσδιορίσουμε τη δραστηριοκεντρική προσέγγιση (TBLT) μέσα από ένα κριτικό πρίσμα το οποίο θα βασίζεται πάνω στις ανάγκες της ομάδας στόχου.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Η έρευνα στοχεύει στην ενίσχυση του πλαισίου των τμημάτων υποδοχής μέσω της Παιχνιδοποίησης στο πλαίσιο της δραστηριοκεντρικής προσέγγισης.

Μέθοδος

Η ομάδα στόχος της έρευνας είναι παιδιά με προσφυγική βιογραφία ηλικίας 6-12 που φοιτούν σε δημόσια σχολεία και παρακολουθούν μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε τμήματα υποδοχής. Σε πρώτο στάδιο θα πραγματοποιηθεί έρευνα ανάλυσης αναγκών, αρχικός σχεδιασμός εκπαιδευτικών σεναρίων με χρήση

παιχνιδοποίησης και πιλοτική εφαρμογή των εργαλείων που θα σχεδιαστούν. Με βάση τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης θα σχεδιαστεί ένα δομημένο παιχνιδοποιημένο πρόγραμμα και συλλογή ποιοτικών δεδομένων μέσω συνεντεύξεων και focus group.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -προσδιορισμός/ καθορισμός θέματος

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Αρχικά θα παρουσιάσω την έρευνα μου, η οποία αποτελεί μέρος του literature review. Θα αναλύσω γιατί επέλεξα τη μεθοδολογία του scoring study έναντι systematic literature. Θα αναφερθεί ο βασικός περιορισμός της έρευνάς μου και δυσκολίες που αντιμετώπισα κατά την εύρεση και ανάλυση δεδομένων. Συγκεκριμένα, η δυσκολία εύρεσης Peer-reviewed articles, όπως και η λεπτές, αλλά διακριτές διαφοροποιήσεις του όρου refugee (π.χ. newcomer, out-of-school children, emergent education) ήταν οι βασικοί μεθοδολογικοί προβληματισμοί μου, όπως και το narrative synthesis που ακολούθησε σε συνδυασμό πάντα με τη δυσκολία εννοιολόγησης της παιχνιδοποίησης, κάνοντας λόγο για emerging theme. Ως εκ τούτου, θα αναλυθεί ο όρος Gamification σε σχέση με το game-based learning που έχει ιδιαίτερη δυναμική στο πεδίο. Τέλος, ιδιαίτερη αναφορά θα δοθεί στη χρήση του όρου ESL/EFL ως κυρίαρχο μοτίβο στην SLA και τη μη πλαισίωση του προσφυγικού αντικειμένου.

**Αρχειακό Υλικό (1927 — 1961) Μιχάλη Πατέλη, εξόριστοι και
εξόριστες του Έβρου στη Μακρόνησο. Προσέγγιση της τοπικής
ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση**

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΠΡΕΝΤΑΣ

Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Επιβλέπουσα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου

Λέξεις-κλειδιά: Τοπική ιστορία, Μακρόνησος, Σουφλί, ιστορικός γραμματισμός

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η διατριβή αφορά σε αρχειακή έρευνα αδημοσίευτου υλικού, συλλογής του Μ. Πατέλη. Πρόκειται για ποιοτικό γλωσσικό υλικό, επιστολές εξόριστων ανδρών και γυναικών από το Σουφλί της Θράκης, με σημείο εντοπισμού την Μακρόνησο την περίοδο 1937 – 1950. Η διδασκαλία της Ιστορίας στο σχολείο αποσκοπεί στην καλλιέργεια κοινού συστήματος αξιών, όπως της ανοχής, του σεβασμού των άλλων και της πολυπολιτισμικότητας. Η διαμόρφωση κριτικού πνεύματος και η απόκτηση κριτικής ικανότητας μπορούν να επιτευχθούν με τη σύγκριση πολιτισμών, εποχών, συλλογικών στάσεων και συμπεριφορών. Με την κριτική πρόσληψη του παρελθόντος και την απο-ιδεολογικοποίηση της ιστορικής γνώσης τα παιδιά μπορούν να οδηγηθούν στην επίγνωση της αναγκαιότητας της ανοχής και του σεβασμού στις άλλες ιδεολογίες. Θεμελιώδες αίτημα του λόγου της ιστορικής επιστήμης αποτελεί ο ιστορικός γραμματισμός για τη διάκριση αλήθειας-ψεύδους και η αντίληψη της ιστορικής αλήθειας, όχι μόνο της αυθεντικής βιωμένης πραγματικότητας αλλά της κατανόησης «του άλλου, του άλλοτε και του αλλού».

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπό της διατριβής αποτελεί η ανάδειξη του τοπικού πρωτογενούς ιστορικού συγκρουσιακού υλικού, που αφορά την περίοδο του εμφυλίου πολέμου με στόχο την παραγωγή εκπαιδευτικής πρότασης μέσω των επιστολών. Το ερευνητικό πρόβλημα αφορά α) τη σύγχρονη κριτική επεξεργασία του πρωτογενούς ιστορικού υλικού και β) τους τρόπους καλλιέργειας του ιστορικού γραμματισμού με τη χρήση των επιστολών. Με την παρούσα έρευνα επιχειρείται η ανάδειξη της

σχέσης της σχολικής Ιστορίας με παιδαγωγικές και διδακτικές πρακτικές, που θέτουν ως πρωταρχικό στόχο την κριτική και πολυπρισματική προσέγγιση της ιστορικής γνώσης, την καλλιέργεια του ιστορικού γραμματισμού και την ενίσχυση της δημοκρατικής σκέψης των μαθητών/τριών. Συγκεκριμένα, μελετάται το γεωγραφικό και ιστορικό πλαίσιο, που αποτυπώνεται στις επιστολές των εξόριστων ανδρών και γυναικών και δίνεται έμφαση στις διαφορετικές τοπικότητες που συναντώνται μέσω της πολιτικής ιδεολογίας. Οι τόποι και οι χώροι παράγουν ιδεολογίες και αφηγήσεις. Η διδασκαλία των συγκρουσιακών ιστορικών ζητημάτων (Κόκκινος, 2018) υποστηρίζεται στο πεδίο της αειφορίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ΟΗΕ, 2019).

Μέθοδος

Εφαρμόζεται μικτή μεθοδολογία ως ποιοτική ανάλυση γλωσσικού υλικού, παραπέμποντας στην κοινωνιοσημειωτική ανάλυση λόγου σε συνδυασμό με τη θεματική ανάλυση βιογραφιών των αποστολέων και των παραληπτών ως τοπικής αυτοδιοίκησης και χωροφυλακής. Αναλύονται εξήντα τρεις (63) επιστολές αναδεικνύοντας το γλωσσικό-επικοινωνιακό πλαίσιο συγγραφής και διαβίωσης των αποστολέων. Μεθοδολογικά αξιοποιούνται θεωρίες της αφήγησης, πρόσληψης και σχηματισμού νοητικών αναπαραστάσεων, επισημαίνοντας τη συμβολή της διανοητικής ιστορίας και σημειωτικής (Chandler, 1999). Παράλληλα αξιοποιούνται μεθοδολογικές προσεγγίσεις της κριτικής παιδαγωγικής και του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού αναφορικά με την προσέγγιση των ιστορικών ζητημάτων (Ράπτης & Ράπτη, 2006). Σε πρώτο επίπεδο ακολουθείται η αρχειακή ιστορική έρευνα, επικεντρωμένη στην ανάδειξη του πρωτογενούς ιστορικού υλικού και των τοπικοτήτων (Έβρος, Θράκη και Μακρόνησος).

Αποτελέσματα

Στις επιστολές εντοπίζονται οι επαναλαμβανόμενες αντικομμουνιστικές θέσεις της κυβέρνησης την περίοδο του Εμφυλίου πολέμου, στο πλαίσιο των οποίων απορρίπτεται βιαίως το κομμουνιστικό παρελθόν των αποστολέων.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -προσδιορισμός/ καθορισμός θέματος.

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση θα συζητήσω το επιστημολογικό ζήτημα της τοπικότητας/πολιτικής ιδεολογίας και εθνικότητας/ κοινότητας:

Η τοπική ιστορία αποτελεί ένα μέσο άμυνας ενάντια στην πολιτισμική αλλοτρίωση, αλλά και έναν τρόπο ανάπτυξης της εκτίμησης και αποδοχής της διαφορετικότητας. Η τοπική ιστορία, λόγω της αμεσότητας των πηγών της, προσφέρει τη δυνατότητα σύνδεσης του ιστορικού ορίζοντα των πολιτών – σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο- με την ίδια τους τη ζωή. Η ιστορία γίνεται σύγχρονη, αποκτά παροντική διάσταση και συμβάλλει στη διεύρυνση της ταυτότητας της/του σύγχρονου ανθρώπου. Μέσα από τις επιστολές γνωρίζουμε τους κομμουνιστές/τριες, εξόριστους/ες ως διαφορετικούς/ες και ξένους/ες μέσα στην τοπική/εθνική κοινότητα του Έβρου. Η τοπική ιστορία λειτουργεί ως τόπος συνεύρεσης κοινού παρελθόντος, ως ενοποιητικό στοιχείο. Καθώς πραγματοποιείται η μετάβαση από το τοπικό στο εθνικό και το υπερεθνικό ή το διεθνές, σχετικοποιούνται οι τοπικές διαφορές, αναδεικνύονται οι ομοιότητες και αμβλύνονται οι διαχωριστικές γραμμές.

Τάσεις και προοπτικές της ποίησης για παιδιά κατά την περίοδο 2000-2020 και η πρόσληψη του εικονογραφημένου ποιήματος από μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΟΛΥΖΟΥ

Εκπαιδευτικός Α'/θμιας

Επιβλέπων: Ανδρέας Καρακίτσιος Ομότιμος Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Ποίηση για παιδιά, εικονογραφημένο ποίημα, θεωρίες της πρόσληψης, μορφή και περιεχόμενο, 21^{ος} αιώνας

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η παιδική ποίηση διέγραψε στη διάρκεια του 20^{ού} αιώνα μια σημαντική πορεία επιβάλλοντας την ιδιαιτερότητα και την αυτονομία της. Η παιδική ποίηση εμφανίζει δύο μεγάλες ευδιάκριτες ομάδες γραφής και τεχνοτροπίας, την παραδοσιακή φόρμα γραφής και τη νεωτερική. Στην πρόσφατη διεθνή βιβλιογραφία, η έρευνα καταγράφει τη σταθερή εμφάνιση ενός νέου υβριδικού είδους ποιητικής Συλλογής, της εικονογραφημένης ποίησης. Στο τέλος του 20^{ού} αιώνα, εμφανίζονται ερευνητικές εργασίες και μελέτες από ειδικούς επιστήμονες που εργάζονται κυρίως σε Παιδαγωγικές Σχολές. Στην ευρύτερη όμως περιοχή της ποίησης για παιδιά οι θεωρητικές φιλολογικές εργασίες απουσιάζουν εμφαντικά. Ως εκ τούτου, προβάλλει επιτακτική η αναγκαιότητα του παρόντος ερευνητικού εγχειρήματος

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Η διερεύνηση των μορφολογικών, ειδολογικών και θεματικών τάσεων και εξελίξεων της παιδικής ποίησης μεταξύ 2000-2020 και η εξέταση της πρόσληψης του εικονογραφημένου ποιήματος από μαθητές.

1. Ποιες είναι οι θεματικές επιλογές της σύγχρονης ελληνικής ποίησης και ποιες οι διαφοροποιήσεις την περίοδο 2000 έως 2020 σε σύγκριση με την περίοδο 1974-2000;
2. Ποιες οι κύριες τάσεις ως προς τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της ποίησης;
3. Εμφανίζονται νέες μορφές παιδικού ποιητικού βιβλίου;

4. Θα υπάρξει από την πλευρά των παιδιών διαφοροποίηση στην πρόσληψη του ποιήματος κι αντίστοιχα στη δόμηση του νοήματος στις δύο διαφορετικές μορφολογικές εκδοχές του ποιήματος, εικονογραφημένου και μη;

Μέθοδος

Στο σώμα της έρευνας περιλαμβάνονται ποιητικές συλλογές, που καταγράφονται στη BIBLIONET κι όσες υπόλοιπες κυκλοφορούν από εκδοτικούς οίκους μεταξύ 2000-2020.

1. Ως μέθοδος ανάγνωσης και ανάλυσης του ερευνητικού υλικού για τις ανάγκες του πρώτου μέρους της έρευνας επιλέγεται η κλασική φιλολογική προσέγγιση (μορφή, περιεχόμενο) με πρόσθετα στοιχεία από τη θεωρία της αφήγησης.

2. Σχεδιασμός πειραματικής διδασκαλίας (για τις ανάγκες του ερευνητικού ερωτήματος 4). Διεξαγωγή πειραματικών διδασκαλιών σε ισοδύναμες, εξισωμένες σχολικές τάξεις σχεδιασμένες με βάση τη θεωρία της πρόσληψης με στόχο τον έλεγχο της διαφοροποίησης της πρόσληψης και της νοηματοδότησης του ποιητικού βιβλίου στις δυο εκδοχές του, εικονογραφημένου και μη.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -προσδιορισμός/ καθορισμός θέματος

Προσδιορισμός/ καθορισμός μεθόδου

Συλλογή δεδομένων

Επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίασή μου θα επικεντρωθώ σε ζητήματα σχέσεων των ποιητικών κειμένων για παιδικό κοινό με την εικονογράφησή τους. Από την ως τώρα ανάλυση σημαντικού μέρους του ερευνητικού υλικού προκύπτει πως ο υβριδικός χαρακτήρας των σύγχρονων εικονογραφημένων βιβλίων ποίησης για παιδιά δημιουργεί μία δυναμική αλληλεξάρτηση του λεκτικού και του εικονιστικού κώδικα. Η διαλογική επίδραση της εικόνας με το λογοτεχνικό είδος της ποίησης προσφέρει σύνθετες, μη γραμμικές αναγνωστικές διαδρομές δημιουργώντας εύφορες δυνατότητες για προσωπικές ερμηνείες.

Το ποιητικό κείμενο χαρακτηρίζεται από συντομία, περιεκτικότητα, ελλειπτικότητα, καθώς επίσης από αοριστίες, αμφισημίες, αινιγματικότητα και υπαινικτικότητα, χαρακτηριστικά που δημιουργούν νοηματικά κενά προσφέροντας σημαντικό βαθμό ελευθερίας στην/στον εικονογράφο να φανταστεί και να συνθέσει ένα εικαστικό σύμπαν πλάι σε αυτό της/του συγγραφέως. Το χιούμορ, η φανταστική αναπαράσταση, το παιχνίδι με την κλίμακα των χαρακτήρων, η χρήση συμβόλων, ο υπαινιγμός, οι συμβάσεις των κόμικς, οι διακειμενικές συνδέσεις των εικόνων, τα περικειμενικά στοιχεία συνιστούν στοιχεία προς αξιοποίηση από την/τον εικονογράφο. Επίσης, οι εικονιστικές πληροφορίες για το σκηνικό, για τη συναισθηματική κατάσταση και τη δράση των χαρακτήρων δυνητικά φωτίζουν διαφορετικές λεπτομέρειες των ποιητικών κειμένων. Ενίοτε, ο μεταφορικός λόγος του λεκτικού κειμένου πραγματώνεται στην κυριολεκτική του σημασία μέσω της εικονογράφησης. Επομένως, το νόημα κατασκευάζεται πολυτροπικά από την οργανική σχέση των δύο παράλληλων αφηγήσεων, της λεκτικής και της οπτικής.

Παρατηρείται ακόμη ότι αν και η εικονογράφηση λαμβάνει πρωτοβουλίες να δώσει σχήμα και μορφή σε πλείστα στοιχεία, μένει ωστόσο πιστή σε ζητήματα ύφους, αισθητικής και ιδεολογίας στο λεκτικό κείμενο.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η σπάνια εικονογραφική επιλογή της αναπαράστασης του ενός αφηγητή με πολλές μορφές. Σε αυτή την περίπτωση ο ποιητικός μονοφωνικός λόγος του γραπτού κειμένου γίνεται εικαστικά πολυφωνικός.

Το παιδί αναγνώστης και συνάμα θεατής καλείται να παρατηρήσει, να προβληματιστεί, να αποκωδικοποιήσει και να νοηματοδοτήσει τις παράλληλες αφηγήσεις μέσα από τη σύγκριση και σύνδεση αυτών. Η δια-κωδική κειμενική κατασκευή του εικονογραφημένου βιβλίου ποίησης για παιδιά φαίνεται να οδηγεί στην ενδυνάμωση της λογοτεχνικής ποιητικής εμπειρίας για τον αποδέκτη.

**Η διαχρονική εξέλιξη του αστικού τοπίου ως πλαισίου
εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση
της πόλης της Θεσσαλονίκης από την οθωμανική κατάκτηση
(1430) μέχρι σήμερα**

ΜΑΡΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΟΛΥΖΟΥ

Απόφοιτος Τμήματος Ιστορίας Αρχαιολογίας - Αρχαιολόγος

Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Αστική εξέλιξη, αστικό τοπίο, εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία, περιβαλλοντικό μονοπάτι.

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η Θεσσαλονίκη, σε βάθος του χρόνου γνώρισε μεγάλες και σημαντικές αλλαγές, σε σχέση με τη διαμόρφωσή της. Το αστικό τοπίο, με τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του και οι ανθρώπινες ανάγκες, μέσα από μια σχέση αλληλεπίδρασης, καθόρισαν το τελικό οπτικό αποτέλεσμα, δηλαδή τις διαφορετικές χρήσεις γης. Το είδος και το πλήθος των χρήσεων γης κάθε χρονικής περιόδου, αντικατοπτρίζει την αντίληψη των ανθρώπων για τον χώρο και την διαχείρισή του. Αποκαλύπτει τις ανθρώπινες ανάγκες σε κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο. Στην παρούσα διδακτορική διατριβή μελετώνται οι παράγοντες που διαμόρφωσαν τον αστικό χώρο της Θεσσαλονίκης από το 1430 μέχρι τις μέρες μας.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της διατριβής είναι η μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξη του αστικού χώρου, και ειδικότερα η εξέταση της εξέλιξης του αστικού τοπίου της Θεσσαλονίκης στον ιστορικό χρόνο και την αξιοποίηση του αστικού χώρου ως εργαλείου στην εκπαίδευση των ατόμων για το περιβάλλον και την αειφορία. Μέσα από τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, θα αποτυπωθεί η διαχρονική εξέλιξη του αστικού τοπίου της Θεσσαλονίκης και θα αναπτυχθούν μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές διαδραστικές διαδρομές στο χώρο και το χρόνο για την ενεργή εμπλοκή των ατόμων στη κατανόηση του αλληλένδετου της σχέσης του ανθρώπου-κοινωνίας-

περιβάλλοντος, στη διαμόρφωση του αστικού χώρου και την αειφόρο λειτουργία του.

Μέθοδος

Η διατριβή αξιοποιεί τις αρχές της αστικής ιστορίας, αντιμετωπίζοντας την πόλη ως ολότητα, η οποία μέσα από τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά της χαρακτηριστικά επηρεάζει και επηρεάζεται από τους κατοίκους της. Το υλικό αντλείται από δευτερογενείς πηγές, αρχειακό υλικό και πραγματοποιείται μελέτη πεδίου ώστε να σκιαγραφηθούν τα στοιχεία που συνθέτουν το σύγχρονο αστικό χώρο. Παράλληλα αξιοποιούνται πρωτογενείς πηγές όπως ελληνόφωνες και ξενόγλωσσες εφημερίδες, χάρτες, φωτογραφικά ντοκουμέντα και έγγραφα από δημόσια αρχεία. Επιπλέον μελετάται η νομοθεσία που αφορά τις μεταβολές του αστικού χώρου σε σχέση με την αστική δόμηση και τη γεωμορφολογία του εδάφους της Θεσσαλονίκης.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση

Προσδιορισμός/ καθορισμός μεθόδου

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Θα συζητήσω ζητήματα που αφορούν τη συλλογή και επεξεργασία αρχειακού υλικού και θα παρουσιάσω στοιχεία που αφορούν τη διαμόρφωση του υδρολογικού συστήματος της πόλης τα οποία αντλήθηκαν από εφημερίδες της εποχής, τα Δημοτικά αρχεία και τα Γενικά αρχεία του Κράτους. Θα επικεντρωθώ στην ανάλυση των αρχείων για την ανάδειξη της επίδρασης που είχαν οι διαφορετικές φάσεις κατασκευής του υδρολογικού συστήματος στην καθημερινότητα των κατοίκων και στα ρέματα της πόλης. Παράλληλα, θα συζητηθούν ζητήματα που σχετίζονται με τη διερεύνηση των συνθηκών υγιεινής της πόλης, τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αι. που σχετίζονται με το υδρολογικό σύστημα της πόλης.

Κοινωνικές αναπαραστάσεις μαθητών Δημοτικού για την έννοια της Μάθησης: Ο ρόλος των σχολικών εγχειριδίων και των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωσή τους

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΣΑΡΟΓΛΟΥ

Δάσκαλος Γενικής Αγωγής

Επιβλέπουσα: Μαρία Γκέκα, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Κοινωνικές αναπαραστάσεις, μάθηση, διδακτικό τρίγωνο, δημοτικό σχολείο

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Ο εκπαιδευτικός και ο μαθητής ως κοινά μέλη του σχολικού περιβάλλοντος, αναπτύσσουν δυναμικές κοινωνικές σχέσεις. Έχοντας ως βασικό παιδαγωγικό εργαλείο το σχολικό εγχειρίδιο προσπαθούν να κατανοήσουν τον κόσμο που τους περιβάλλει με αφετηρία τον μικρόκοσμο της σχολικής τάξης. Για να το επιτύχουν, προχωρούν στην κατασκευή κοινά αποδεκτής γνώσης, η οποία διαμορφώνεται με βάση τα βιώματά τους και είναι γνωστή με τον όρο κοινωνική αναπαράσταση. Ανάμεσα στις έννοιες που προσπαθούν να αναπαραστήσουν είναι η μάθηση και ο δρόμος προς την επίτευξή της.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας διατριβής είναι η μελέτη των αναπαραστάσεων για την έννοια της μάθησης από την οπτική των τριών συντελεστών του εκπαιδευτικού συστήματος (εκπαιδευτικός, μαθητής, σχολικό εγχειρίδιο). Προκύπτουν τα εξής βασικά ερευνητικά ερωτήματα:

- 1) Πώς αναπαρίσταται η μαθησιακή διαδικασία στα σχολικά εγχειρίδια της Γλώσσας; Ποια μοντέλα μαθησιακών δραστηριοτήτων προβάλλονται και ποιες θεωρίες μάθησης εκπροσωπούν;
- 2) Ποιες είναι οι κοινωνικές αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών ως προς τη μάθηση και τους τρόπους έκφρασής της;
- 3) Ποιες είναι οι κοινωνικές αναπαραστάσεις των μαθητών για την έννοια της μάθησης; Επηρεάζονται από τις αναπαραστάσεις των σχολικών εγχειριδίων και των εκπαιδευτικών;

Μέθοδος

Η έρευνα χωρίζεται σε δύο επιμέρους στάδια. Το πρώτο στάδιο διεξάγεται εκτός σχολικού χώρου. Αφορά τη σημειωτική ανάλυση των σχολικών εγχειριδίων Γλώσσας που χρησιμοποιούνται στις τάξεις Β', Δ' και ΣΤ' Δημοτικού. Το δεύτερο ερευνητικό στάδιο αποτελεί την έρευνα πεδίου. Επιλέγεται η ποιοτική προσέγγιση προκειμένου να διερευνηθούν οι κοινωνικές αναπαραστάσεις εκπαιδευτικών όλων των τάξεων και μαθητών Β', Δ' και ΣΤ' Δημοτικού για την έννοια της μάθησης. Χρησιμοποιούνται τα ερευνητικά εργαλεία της συνέντευξης, των ελεύθερων συνειρμών και επικουρικά η ζωγραφική στο μαθητικό δυναμικό.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Προσδιορισμός/ καθορισμός μεθόδου

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση θα επικεντρωθώ στην περιγραφή του μεθοδολογικού σχεδίου της έρευνας. Ειδικότερα, θα συζητηθούν θέματα που αφορούν την επιλογή ερευνητικής προσέγγισης, ερευνητικής μεθόδου, δείγματος και ερευνητικών εργαλείων. Θα γίνει προσπάθεια μέσα από επιχειρήματα που πηγάζουν από τη βιβλιογραφία να δοθούν τεκμηριωμένες απαντήσεις για το περιεχόμενο της προτεινόμενης ερευνητικής μεθοδολογίας δίνοντας βαρύτητα στην έρευνα πεδίου.

Το οικολογικό αποτύπωμα ως εκπαιδευτικό εργαλείο για το περιβάλλον και την αειφορία στο πλαίσιο της τοπικής κοινότητας: Μελέτη περίπτωσης αστικής και μη αστικής κοινότητας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Δασοπόνος και Διαχειριστής Φυσικού Περιβάλλοντος

Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Οικολογικό αποτύπωμα, αειφορία, εκπαίδευση, αστική περιοχή, μη αστική περιοχή

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η συγκεκριμένη διδακτορική διατριβή έχει ως αντικείμενο την εκπαιδευτική αξιοποίηση του οικολογικού αποτυπώματος μέσα από τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι μαθητές και οι ενήλικες αναγνωρίζουν τις διαστάσεις του και τη σύνδεσή του με τα περιβαλλοντικά προβλήματα, την περιβαλλοντική ποιότητα και την ποιότητα της ζωής.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Η προτεινόμενη διδακτορική διατριβή επιθυμεί να συμβάλει στον εμπλουτισμό της σχετικής βιβλιογραφίας και να συνεισφέρει στην ανάπτυξη θεωρητικού πλαισίου για την αξιοποίηση της έννοιας του οικολογικού αποτυπώματος στο πλαίσιο συμμετοχικών δράσεων για τη διαμόρφωση αειφόρων κοινοτήτων. Κεντρικός στόχος διδακτορικής διατριβής είναι να εξετάσει είναι εάν και σε ποιο βαθμό το οικολογικό αποτύπωμα, μπορεί να λειτουργήσει ως εκπαιδευτικό εργαλείο για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι και οι οργανωμένες κοινωνίες επηρεάζουν την περιβαλλοντική ποιότητα και την λειτουργία του περιβάλλοντος με όρους περιβαλλοντικής και κοινωνικής αειφορίας. Επιδιώκει τη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πρότασης για την θεωρητικού πλαισίου για την αξιοποίηση κατανόηση του ρόλου που οι ίδιοι οι πολίτες μπορούν να διαδραματίσουν στα γεγονότα που συμβαίνουν στην τοπική κοινότητα για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.

Μέθοδος

Η προτεινόμενη έρευνα απευθύνεται σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε πολίτες ηλικίας 18 – 60 ετών που ζουν και δραστηριοποιούνται σε αστικές και μη αστικές περιοχές. Η επιλογή του δείγματος θα γίνει με βάση την στρωματωμένη τυχαία δειγματοληψία με κριτήριο που θα καθοριστεί ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού μελέτης. Για τη συλλογή των δεδομένων της έρευνας χρησιμοποιούνται τόσο ποιοτικά (συνέντευξη, ποιοτική έρευνα σε ομάδες εστίασης) όσο και ποσοτικά (ερωτηματολόγιο) ερευνητικά εργαλεία.

Αποτελέσματα

Υλοποιήθηκε έρευνα ανάμεσα σε φοιτητές/τριες, στην οποία εξετάστηκαν ορισμένα από τα ερευνητικά ερωτήματα της διατριβής με σκοπό τη συλλογή δεδομένων για την διαμόρφωση των τελικών ερευνητικών εργαλείων της. Στην έρευνα αυτή εξετάστηκε το επίπεδο κατανόησης του οικολογικού αποτυπώματος και των καθημερινών ατομικών συνηθειών και επιλογών που συνδέονται με αυτό. Τα αποτελέσματα, δείχνουν ότι οι συμμετέχουσες/οντες ανησυχούν και επιθυμούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων ωστόσο δεν φαίνεται να αναγνωρίζουν ότι για την κάλυψη των καθημερινών αναγκών διαμορφώνουν υψηλό 'οικολογικό αποτύπωμα'.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -προσδιορισμός

Προσδιορισμός/ καθορισμός μεθόδου

Συλλογή δεδομένων

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση 1) θα συζητήσω ζητήματα/προβληματισμούς που αφορούν τα αποτελέσματα της έρευνας που έγινε ανάμεσα σε φοιτητές/τριες και την αξιοποίηση τους στη διαμόρφωση του τελικού ερευνητικού εργαλείου (ερωτηματολογίου) και 2) θα επικεντρωθώ σε ζητήματα/προβλήματα που αφορούν τη διαδικασία της έρευνας σε ομάδες εστίασης (focus group), που εφαρμόστηκε μεταξύ πολιτών της αστικής περιοχής αναφοράς (Θεσσαλονίκη) και ημιδομημένες συνεντεύξεις με πολίτες της μη αστικής περιοχής αναφοράς (Κασσάνδρα Χαλκιδικής) για τη συλλογή πληροφοριών και την επέκταση των γνώσεων σχετικά το οικολογικό αποτύπωμα των περιοχών.

**Μελέτη των εκπαιδευτικών ανισοτήτων σε περιόδους κρίσεων:
Διερευνώντας τις απόψεις και τις εμπειρίες των εμπλεκομένων
στην εκπαιδευτική διαδικασία την περίοδο της πανδημίας
Covid-19 στην Ελλάδα**

ΜΑΡΙΑ-ΡΑΦΑΕΛΑ ΤΖΙΟΥΒΑΡΑ

Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Επιβλέπουσα: Δόμνα Κακανά, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαιδευτικές ανισότητες, Covid-19, περίοδοι κρίσεων

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Με την εσπευσμένη μετάβαση από τη δια ζώσης διδασκαλία στο σχολείο, στην εξΑΕ λόγω της έξαρσης της πανδημίας, οι ήδη υφιστάμενες εκπαιδευτικές ανισότητες που πλήττουν σε μεγαλύτερο βαθμό συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, όπως τα άτομα με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο (Ratcliffe & McKernan, 2010), με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες, με διαφορετική εθνική ή πολιτισμική προέλευση, παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών, κλπ, φαίνεται να επιδεινώθηκαν (Bayrakdar & Guveli, 2020. UNHCR, 2020).

Επιπλέον, διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές χαρακτηρίζονται από διαφορετική κατανομή του διδακτικού προσωπικού και των οικονομικών επενδύσεων, με τις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές να πλήττονται ιδιαιτέρως σε σχέση με τις αστικές (Belay, 2020. NASEM, 2020).

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί η διερεύνηση των απόψεων όλων των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία σχετικά με τις εμπειρίες και τις δυσκολίες που αναδύθηκαν από την εξΑΕ κατά την περίοδο της πανδημίας Covid-19 στην Ελλάδα, υπό το πρίσμα των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Με βάση τους προσωπικούς προβληματισμούς και τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, τα ερευνητικά ερωτήματά μας διαμορφώνονται ως εξής:

α) Ποια προβλήματα θεωρούν οι Συντονιστές/ριες Εκπαιδευτικού Έργου, οι Διευθυντές/ριες Δημοτικών Σχολείων, οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές/ριες και οι γονείς ότι ανέκυψαν κατά την εξΑΕ και πώς αυτά αντιμετωπίστηκαν;

β) Ποιες εκπαιδευτικές ανισότητες αναδύονται μέσα από τις εμπειρίες και τα βιώματα των εμπλεκομένων στην εφαρμογή της εξΑΕ;

γ) Ποιοι παράγοντες εντοπίζονται, οι οποίοι επηρεάζουν την δημιουργία και πιθανόν αύξηση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων (ατομικοί/κοινωνικοί/οικονομικοί/περιβαλλοντικοί/γεωγραφικοί παράγοντες) κατά την εξΑΕ;

Μέθοδος

Η έρευνα ακολούθησε μικτή μεθοδολογία και συλλέχθηκαν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα. Στην ποσοτική έρευνα συμμετείχαν Συντονιστές/ριες Εκπαιδευτικού Έργου, Διευθυντές/ριες, γονείς, μαθητές/ριες και εκπαιδευτικοί των τάξεων Γ' και Δ' Δημοτικού. Στην ποιοτική έρευνα συμμετείχε στοχευμένος πληθυσμός του παραπάνω δείγματος, αλλά και πληθυσμός από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας (αγροτικές, ημιαστικές και αστικές). Χρησιμοποιήθηκε διαδικτυακό (online) και κατά περίπτωση έντυπο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κλειστού τύπου με τη χρήση πεντάβαθμης κλίμακας τύπου Likert και κάποιες ερωτήσεις ανοικτού τύπου. Επιπλέον, αξιοποιήθηκε και η ημι-δομημένη συνέντευξη.

Αποτελέσματα

Η έρευνα βρίσκεται στο στάδιο της καταγραφής και επεξεργασίας των δεδομένων και δεν υπάρχουν ακόμη αποτελέσματα.

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση θα επικεντρωθώ στη συγκέντρωση των δεδομένων της έρευνας, τις δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη διαδικασία συλλογής των δεδομένων, καθώς και προβληματισμούς και δυσκολίες αναφορικά με την επεξεργασία και την ανάλυσή τους.

**Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Προγράμματα στην
Επαγγελματική Ανάπτυξη: Προσδοκίες και Ανάγκες
Εκπαιδευτικών στον ελληνικό χώρο**

ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΡΟΥΧΑ

Εκπαιδευτικός – Μέλος ΕΚΕΤΕΜ

Επιβλέπουσα: Μαρία Μπιρμπίλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα, Επαγγελματική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών, Προσδοκίες, Ανάγκες, Μαθησιακή Εμπειρία

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Τα MOOCs (Massive Open Online Courses) αποτελούν ψηφιακά περιβάλλοντα για τη διεξαγωγή μαζικών, ανοικτών, διαδικτυακών μαθημάτων. Αποτέλεσαν τομή στην εξ αποστάσεως διδασκαλία και επέφεραν δραστικές αλλαγές στη διενέργεια προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων. Ειδικότερα, σήμερα θεωρούνται ένας καινοτόμος και σύγχρονος τρόπος για τη διεξαγωγή μαθημάτων που αφορούν την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Ως επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών (teachers' professional development) νοείται η διαδικασία εκείνη την οποία οι εκπαιδευτικοί ακολουθούν όταν θέλουν να αναπτύξουν τις δεξιότητες τους, να διευρύνουν τις γνώσεις τους και να βελτιώσουν την εκπαιδευτική τους παρουσία στην τάξη. Αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής αποτελεί η μελέτη της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών στα MOOCs.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της έρευνας είναι η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η μαθησιακή εμπειρία των εκπαιδευτικών στα MOOCs αλληλεπιδρά με τις προσδοκίες και τις ανάγκες τους. Για τη διερεύνηση του παραπάνω στόχου, διατυπώθηκαν τρία ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιες είναι οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών από τη συμμετοχή τους σε ένα MOOC;
2. Ποιες ανάγκες των εκπαιδευτικών αναδύονται κατά την εμπλοκή τους σε ένα MOOC;

3. Πώς οι μαθησιακές εμπειρίες κατά την παρακολούθηση των MOOCs επηρεάζουν τις προσδοκίες και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών;

Μέθοδος

Για τη διερεύνηση των ερευνητικών ερωτημάτων προτείνεται συνδυασμός της ποσοτικής και της ποιοτικής μεθοδολογίας έρευνας. Το δείγμα της έρευνας θα αποτελέσουν εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα λάβουν μέρος σε MOOC που θα σχεδιαστεί. Αρχικά, η ποσοτική έρευνα, με τη βοήθεια του ερωτηματολογίου, κρίνεται απαραίτητη για την αριθμητική αποτίμηση ορισμένων πτυχών, όπως είναι οι διαφορετικοί τύποι προσδοκιών και αναγκών που μπορεί να έχουν οι εκπαιδευτικοί ανάλογα με το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, τη σχολική βαθμίδα κ.ά. κατά τη συμμετοχή τους σε ένα MOOC. Στη συνέχεια, για να κατανοήσουμε τα βιώματα των συμμετεχόντων θα αξιοποιήσουμε μεθόδους συλλογής ποιοτικών δεδομένων, όπως είναι η ημιδομημένη συνέντευξη. Ο μικτός ερευνητικός σχεδιασμός θα εμπλουτιστεί με τη βοήθεια της μαθησιακής αναλυτικής ως προς τη διερεύνηση των προσδοκιών και των αναγκών, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της μαθησιακής εμπειρίας του εκπαιδευτικού στο MOOC.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Προσδιορισμός/ καθορισμός μεθόδου

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση θα εξετάσω/επικεντρωθώ/συζητήσω το θέμα: Οι δυνατότητες της μαθησιακής αναλυτικής (learning analytics) ως εργαλείο ανάλυσης δεδομένων.

Η μαθησιακή αναλυτική αναφέρεται στη μέτρηση, συλλογή κι ανάλυση δεδομένων των εκπαιδευόμενων σε ένα ψηφιακό περιβάλλον, με σκοπό τη βελτίωση της μαθησιακής τους εμπειρίας (Siemens, 2010). Τα τελευταία χρόνια, το πεδίο της μαθησιακής αναλυτικής συνιστά έναν ανερχόμενο ερευνητικό κλάδο. Σταδιακά πολλά ψηφιακά εργαλεία εκπαίδευσης και κατάρτισης συμπεριλαμβάνουν τη μαθησιακή αναλυτική και αξιοποιούν τα αποτελέσματά της. Η τάση αυτή γίνεται ιδιαίτερα αισθητή και στα συστήματα διαχείρισης μάθησης (Learning Management Systems - LMS) όπως είναι το Moodle, το Blackboard, η edX, η Canvas κ.ά. Στα συγκεκριμένα συστήματα λογισμικού, που βασίζονται στη τεχνολογία του

διαδικτύου, πραγματοποιείται ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η εφαρμογή ψηφιακών μαθημάτων. Οι δυνατότητες λοιπόν που μπορεί να προσφέρει η μαθησιακή αναλυτική σε ένα σύστημα διαχείρισης μάθησης, όπως είναι το Moodle, που κατεξοχήν χρησιμοποιεί το Α.Π.Θ. για την προσφορά διαδικτυακών μαθημάτων, θα αποτελέσουν το θέμα συζήτησης στη 5η συνάντηση υποψηφίων διδασκόντων ΤΕΠΑΕ.

Πολυτροπική επικοινωνία παιδιών με αναδυόμενη πολυγλωσσία

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΚΟΥ

Νηπιαγωγός

Επιβλέπουσα: Μαρία Παπαδοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Αλληλεπιδράσεις, Πολυτροπικότητα, Κοινωνική Σημειωτική Θεωρία, Αναδυόμενη Πολυγλωσσία, Μη γλωσσικοί – ενσώματοι πόροι

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Αντικείμενο της διατριβής αποτελεί η κατανόηση του τρόπου ενορχήστρωσης των ποικίλων σημειωτικών πόρων με τους οποίους παιδιά τα οποία μοιράζονται ελάχιστους κοινούς γλωσσικούς πόρους, κατορθώνουν να επικοινωνούν. Ειδικότερα, μελετά τις πολυτροπικές αλληλεπιδράσεις που εκτυλίσσονται μεταξύ αναδυόμενων πολύγλωσσων παιδιών υπό το πρίσμα της Κοινωνικής Σημειωτικής Θεωρίας. Η παρούσα διατριβή αντλεί από την θεωρία της πολυτροπικότητας και βασίζεται στο Πολυτροπικό μοντέλο ανάλυσης αλληλεπιδράσεων της Norris (2004), το οποίο αποτελεί ένα διεπιστημονικό μεθοδολογικό πλαίσιο που αντιμετωπίζει την επικοινωνία από μια πολυτροπική προοπτική.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Βασικό σκοπό της παρούσας διατριβής αποτελεί η ανάδειξη των περίπλοκων και πολυτροπικών τρόπων επικοινωνίας που χρησιμοποιούν αναδυόμενα πολύγλωσσα παιδιά, μέσα από την αναγνώριση των κρίσιμων επικοινωνιακών επεισοδίων και την πολυτροπική ανάλυση των αλληλεπιδράσεων που περιλαμβάνουν.

Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα είναι:

Πως χρησιμοποιούν τα παιδιά σημειωτικούς πόρους/μέσα (mediums) και τρόπους (modes) για τη δημιουργία νοήματος στην επικοινωνιακή δράση;

Ποιους σημειωτικούς τρόπους (modes) και συμπλέγματα σημείων (signs) ενεργοποιούν τα παιδιά για να επικοινωνήσουν;

Πως ενορχηστρώνουν τους τρόπους και τα συμπλέγματα σημείων που χρησιμοποιούν;

Ποιες ενσώματες ενέργειες, γλωσσικοί και παραγλωσσικοί πόροι συμβάλλουν στην επικοινωνιακή δράση;

Μέθοδος

Δείγμα της έρευνας θα αποτελέσουν παιδιά με αναδυόμενη πολυγλωσσία προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας, διαφορετικών εθνοπολιτισμικών ομάδων που μοιράζονται ελάχιστους κοινούς επικοινωνιακούς κώδικες. Το υλικό της έρευνας θα είναι βιντεοσκοπημένα περιστατικά αλληλεπιδράσεων μεταξύ παιδιών σε πλαίσια μη τυπικής εκπαίδευσης, τα οποία θα μετατραπούν σε πολυτροπικές μεταγραφές (multimodal transcriptions), ώστε να επιτευχθεί μια όσο το δυνατόν, πιο αντιπροσωπευτική απεικόνιση των πολυτροπικών αλληλεπιδράσεων. Από το ευρύ πεδίο της κοινωνικής σημειωτικής θεωρίας και της διαμεσολαβημένης ανάλυσης λόγου (mediated discourse analysis), θεωρείται ως πιθανότερη επιλογή για την ανάλυση των δεδομένων η Πολυτροπική ανάλυση αλληλεπιδράσεων (Multimodal Interaction Analysis) σύμφωνα με το αναλυτικό πλαίσιο της Norris (2004) όπου εξετάζεται και αναλύεται η πολυτροπικότητα των αλληλεπιδράσεων.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -προσδιορισμός/ καθορισμός θέματος.

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Δεδομένου ότι η διατριβή βρίσκεται σε ένα πρωταρχικό στάδιο, δεν έχουν αναδυθεί ακόμη εμπειρίες που θα μπορούσα να μοιραστώ με τους συμμετέχοντες/ συμμετέχουσες. Ωστόσο, ένας από τους προβληματισμούς της διατριβής είναι η επιλογή του κατάλληλου μεθοδολογικού πλαισίου καθώς και του τρόπου μεταγραφής. Καθώς και η επιλογή του κοινού με δεδομένη τη συνεχή μετακίνηση των πληθυσμών με μεταναστευτική ή προσφυγική βιογραφία.

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση για την αειφορία ως πλαίσιο συμπερίληψης παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση: Μελέτη των στάσεων, των απόψεων και των διδακτικών πρακτικών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

ΑΝΑΤΟΛΗ ΤΣΙΠΙΤΣΟΥΔΗ

(ΠΕ 02.50)

Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Περιβαλλοντική εκπαίδευση, συμπερίληψη, ήπια νοητική καθυστέρηση

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία (ΠΕΑ) φαίνεται να αποτελεί ένα γόνιμο πεδίο για την συμπερίληψη των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Οι εκπαιδευτικές εφαρμογές στην ΠΕΑ, μεταξύ άλλων, μπορούν να παρέχουν τις ψυχαγωγικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες στις οποίες δίνεται η δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν βιωματικά και ενεργά, επιδεικνύοντας ικανή συμπεριφορά γεγονός που φαίνεται να λειτουργεί θετικά στην αποδοχή τους από τους άλλους. Παράλληλα, φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικές εφαρμογές και προγράμματα στην ΠΕΑ οδηγούν σε αύξηση θετικών ερεθισμάτων μεταξύ των ατόμων με και χωρίς αναπηρία και βελτιώνουν την κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

Αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής είναι η διερεύνηση του πεδίου της ΠΕΑ ως πλαισίου για την συμπερίληψη παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της διδακτορικής διατριβής είναι η διερεύνηση του πεδίου της ΠΕΑ ως πλαισίου για την συμπερίληψη παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εξετάζονται οι στάσεις, τα συναισθήματα και οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τη συμπερίληψη παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση. Εξετάζεται εάν και σε ποιο βαθμό η ΠΕΑ μπορεί να αποτελέσει πεδίο συμπερίληψης και αν είναι εφικτή η

προσαρμογή της διδασκαλίας και του Αναλυτικού Προγράμματος στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών περιβαλλοντικών παρεμβάσεων ώστε να καλύπτει τις ανάγκες παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση.

Μέθοδος

Το δείγμα θα αποτελούν εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που έχουν ή είχαν στο παρελθόν μαθητές με ήπια νοητική καθυστέρηση.

Για την μέτρηση των ερευνητικών στόχων θα αξιοποιηθούν ή/και διαμορφωθούν εργαλεία όπως:

1. Sentiments, Attitudes and Concerns about Inclusive Education Scale- Revised
2. The Teacher Efficacy for Inclusive Practices
3. Ερωτηματολόγιο για την ΠΕΑ ως πεδίου συμπερίληψης (θα διαμορφωθεί για τις ανάγκες της έρευνας)
4. Ημιδομημένες συνεντεύξεις στους άξονες των προσαρμογών της διδασκαλίας (διευκολύνσεις, τροποποιήσεις, παράλληλο πρόγραμμα, αντικατάσταση προγράμματος)
5. Πρωτόκολλο καταγραφής, μέσω επιτόπιας παρατήρησης της ερευνήτριας, των παιδαγωγικών και διδακτικών προσεγγίσεων που υιοθετούν οι εκπαιδευτικοί στην συμπερίληψη παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση στο πεδίο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για την αειφορία

6.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Αναζήτηση βιβλιογραφίας/ βιβλιογραφική ανασκόπηση -
Προσδιορισμός/ καθορισμός μεθόδου

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί...

Στην παρουσίαση θα συζητήσω τα δεδομένα από ημιδομημένες ατομικές συνεντεύξεις που έγιναν με εκπαιδευτικούς σχετικά με τις δυνατότητες της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην συμπερίληψη παιδιών με οριακή/ ήπια νοητική καθυστέρηση και των προσεγγίσεων που οι ίδιοι εφαρμόζουν στην κατεύθυνση αυτή. Θα επικεντρωθώ στη συζήτηση των δεδομένων αυτών, για τη διαμόρφωση του ερωτηματολογίου της ΠΕΑ ως πεδίου συμπερίληψης και του πρωτοκόλλου παρατήρησης των παιδαγωγικών και διδακτικών προσεγγίσεων που υιοθετούνται στην εκπαιδευτική πράξη.

Τέχνη, περιβάλλον και εκπαίδευση: Αξιοποίηση ερεθισμάτων από το περιβάλλον για την καλλιτεχνική δημιουργία στο σχολείο και αξιοποίηση της τέχνης ως μέσου για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση: Μελέτη περίπτωσης σε ορεινή κοινότητα

ΜΑΝΩΛΗΣ ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ

Εκπαιδευτικός Β'θμιας Εκπαίδευσης

Επιβλέπων: Αλέξανδρος Γεωργόπουλος, Ομότιμος καθηγητής ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Λέξεις-κλειδιά: Τέχνη, περιβάλλον, εκπαίδευση, μύθος

Θεωρητικό υπόβαθρο/Πλαίσιο

Η έρευνα αφορά στους μαθητές της σχολικής μονάδας ενός χωριού της Ηπείρου, στον ορεινό όγκο των Τζουμέρκων, του Βουργαρελίου. Οι οικογένειες των μαθητών αυτής της κοινότητας αποτελούνται στη μεγάλη τους πλειοψηφία από αγρότες, κτηνοτρόφους, εργάτες και συνταξιούχους. Με αφορμή έναν τοπικό θρύλο που αποτελεί μίξη παγανιστικών αρχετυπικών μοτίβων και χριστιανικών δοξασιών και έχει ως επίκεντρο ένα σπήλαιο της περιοχής με την ονομασία Δρακότρυπα, την έρευνα σχετικά με τις ρίζες του, τις παρεμβάσεις του ερευνητή στο δείγμα των μαθητών καθόλη τη διάρκεια της έρευνας και την καλλιτεχνική οπτικοποίησή του θρύλου *per se* από τους μαθητές με τη συμμετοχή του ερευνητή/εκπαιδευτικού, επιχειρείται να μελετηθούν τα ερωτήματα που τίθενται παρακάτω.

Σκοπός/βασικά ερευνητικά ερωτήματα

- 1) Είναι εφικτός ο συσχετισμός του περιβάλλοντος και του πολιτιστικού τοπίου (cultural landscape) μέσω ερευνητικής και καλλιτεχνικά δημιουργικής διαδικασίας;
- 2) Ο συσχετισμός αυτός μπορεί να οδηγήσει σε ενίσχυση θετικών αντιλήψεων και συμπεριφορών αναφορικά με το περιβάλλον στο πλαίσιο της στοχοθεσίας της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης;
- 3) Με ποια διαδικασία συντελούνται οι εννοιολογικές αλλαγές μετασχηματισμού εδραιωμένων αντιλήψεων για τα περιβαλλοντικά ζητήματα (ως αποτέλεσμα συμμετοχής των μαθητών στις εκπαιδευτικές παρεμβάσεις της παρούσας

έρευνας), οι οποίες εκλαμβάνονται ως φυσικές και δεδομένες στην κουλτούρα της κοινότητας στην οποία συμμετέχουν;

4) Μπορεί η τέχνη να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό εργαλείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης υπερβαίνοντας ή επαναπροσδιορίζοντας τον ρόλο της στο πλαίσιο της αισθητικής αγωγής;

5)

Μέθοδος

Πρόκειται για έρευνα πεδίου με τον ερευνητή συμμετέχων και μοναδικό παρατηρητή. Τα εργαλεία που αξιοποιήθηκαν για την συλλογή δεδομένων ήταν σημειώσεις, ημερολόγιο και ημιδομημένες συνεντεύξεις, σε δείγμα 47 μαθητών/μαθητριών Γ/σίου (που αποτελούσαν και το σύνολο της μαθητικής κοινότητας).

Αποτελέσματα

Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν, απαντήθηκαν με θετικό πρόσημο. Τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά ευρήματα καταδεικνύουν τον στατιστικά σημαντικό συσχετισμό μεταξύ των εκπαιδευτικών και εικαστικών παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας και της αλλαγής στάσεων, αντιλήψεων και συμπεριφορών του συνόλου των μαθητών στην επιθυμητή κατεύθυνση αποτυπώνοντας παράλληλα την διαδικασία με την οποία μετασχηματίστηκαν αυτές καθώς και τη σημαντικότητα της τέχνης τέχνη ως εργαλείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης υπερβαίνοντας ή επαναπροσδιορίζοντας τον ρόλο της στο πλαίσιο της αισθητικής αγωγής.

Στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εργασία

Διορθώσεις από την τριμελή επιτροπή

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί

Στην παρουσίαση θα επικεντρωθώ στην διαδικασία εξαγωγής των τελικών αποτελεσμάτων και την σημασία τους. Θα αναλυθούν συνοπτικά οι παράμετροι μεθοδολογίας της διαδικασίας των διαδοχικών ατομικών ημιδομημένων συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της έρευνας και τον τρόπο με τον οποίο οι παράμετροι αυτές εξασφάλισαν την εξαγωγή μεγάλου αριθμού δεδομένων καθώς και στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που προέκυψαν από τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά της δεξαμενής

δεδομένων αυτής. Επιπρόσθετα, θα γίνει αναφορά στον τρόπο με τον οποίο αξιοποιήθηκε η μέθοδος της τριγωνοποίησης (Data Triangulation) ως συνδυασμός μεθοδολογικών εργαλείων ώστε να εξασφαλιστεί η διασταύρωση και ο έλεγχος δεδομένων, προσδίδοντας τους αξιοπιστία και εγκυρότητα. Τέλος, θα εξετάσω την μέθοδο λειτουργικής οργάνωσης και ανάλυσης των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, την κωδικοποίησή τους σε κατηγορίες/άξονες βάση της θεμελιωμένης θεωρίας και τα αποτελέσματα της έρευνας στα οποία οδήγησε η ανάλυση αυτή.

**Υποψήφιοι Διδάκτορες και Υποψήφιες Διδακτόρισες-
Μεταδιδάκτορες και Μεταδιδακτόρισες:
Ονοματεπώνυμα και Ιδιότητες**

ΤΑΤΙΑΝΑ ΑΛΤΙΝΗ, Νηπιαγωγός, Εικαστικός

ΣΟΦΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Νηπιαγωγός, ΠΕ60

ΜΑΡΙΑ ΓΟΥΡΙΔΟΥ, Δασκάλα Γενικής Αγωγής, ΠΕ70

ΗΛΙΑΝΑ ΕΡΡΕΡΑ-ΦΩΤΙΟΥ, Υπεύθυνη σχολικών ξεναγήσεων Εβραϊκού
Μουσείου Θεσσαλονίκης

ΒΕΝΕΤΗΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ, Διευθυντής Επιμόρφωσης Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ του Δ.Π.Θ. & ΕΔΙΠ
του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών

ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΑΚΗ, Νηπιαγωγός, ΠΕ60

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΚΟΡΚΑ, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, ΤΕΠΑΕ

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, Νηπιαγωγός, ΠΕ60

ΦΩΤΕΙΝΗ ΛΥΤΡΙΒΗ, Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης – Δασκάλα

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΒΙΔΟΥ, Νηπιαγωγός, ΠΕ60

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΙΖΩΤΑ, Ειδική Παιδαγωγός. Αναπληρώτρια

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΠΡΕΝΤΑΣ, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΟΛΥΖΟΥ, Εκπαιδευτικός Α'/θμιας

ΜΑΡΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΟΛΥΖΟΥ, Απόφοιτος Τμήματος Ιστορίας Αρχαιολογίας -
Αρχαιολόγος

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΣΑΡΟΓΛΟΥ, Δάσκαλος Γενικής Αγωγής, ΠΕ70

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ, Δασοπόνος και Διαχειριστής Φυσικού Περιβάλλοντος

ΜΑΡΙΑ ΡΑΦΑΕΛΑ ΤΖΙΟΥΒΑΡΑ, Δασκάλα Γενικής Αγωγής, ΠΕ70

ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΡΟΥΧΑ, Εκπαιδευτικός, Μέλος ΕκΕΤεΜ ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΚΟΥ, Νηπιαγωγός

ΑΝΑΤΟΛΗ ΤΣΙΠΙΤΣΟΥΔΗ, Φιλολόγος, Ειδική Παιδαγωγός, ΠΕ02.50

ΜΑΝΩΛΗΣ ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Επιβλέποντες/επιβλέπουσες και Μέλη Συμβουλευτικών Επιτροπών

Γιώργος Ανδρουλάκης, Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Κώστας Βουγιούκας, Επίκουρος Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Αλέξανδρος Γεωργόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Μαρία Γκέκα, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Ελένη Γκανά, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΠΤΕΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Αγγελική Δημητρακοπούλου, Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Δόμνα Κακανά, Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Χαρά Κανάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Μελπομένη Κανατσούλη, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Ανδρέας Καρακίτσιος, Ομότιμος Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ.
Ελένη Κατσαρού, Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλοσοφικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Σταυρούλα Κίτσιου, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΓΔΣ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Αργύρης Κυρίδης, Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Στέλλα Λάββα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, ΑΠΘ
Αντώνης Λενακάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Κώστας Μάγος, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΠΕ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Γεώργιος Μαλανδράκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ
Μαρία Μπιρμπίλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Μαρία Παπαδοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Μαρία Παπανδρέου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Μαρία Παυλή-Κορρέ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Δημήτριος Πνευματικός, Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Παν. Δυτ. Μακεδονίας
Βασίλης Τσάφος, Καθηγητής, ΤΕΑΠΗ, ΕΚΠΑ
Κωνσταντίνος Τσιούμης, Καθηγητής, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, ΑΠΘ
Γεώργιος Λιαμάδης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τ.Ε.Ε.Τ., Α.Π.Θ.
Κορίνα Χατζηνικολάου, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ
Βασιλεία Χρηστίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ